

Eesti finantsteenuste turg 30. juuni 2017 seisuga

Ülevaates on kajastatud Finantsinspektsiooni
järelvalve alla kuuluvate ettevõtete Eestis
osutatud teenused.

Sisukord

1.	Finantsturu üldine areng	3
2.	Eraklientide jaotus teenuste kaupa	5
3.	Hoiustamine	6
4.	Investeerimis- ja pensionifondid	9
5.	Teise pensionisamba väljamaksed	12
6.	Portfellivalitsemine	13
7.	Elukindlustus	15
	7.1. Elukindlustust vahendavad kindlustusmaaklerid	17
8.	Kahjukindlustus	18
	8.1. Kahjukindlustust vahendavad kindlustusmaaklerid	20
9.	Krediidasutuste väljastatud laenud	23
10.	Krediidiandjate väljastatud laenud	27
11.	Makseteenused	29

1. Finantsturu üldine areng

2017. aasta esimesel poolel olid arengusuunad Eesti finantsteenuste turul sarnased varasemaga: enamike finantsteenuste maht kasvas ning tarbimise finantseerimiseks võetud teenuste maht suurenes jõudsalt.

Hoiuste koondjääk kasvas 2017. aasta esimesel poolel 1,5% ehk 248 miljonit eurot. Kasv toetus nõudmiseni ja üleööhoiustele (lisandus 390 miljonit eurot), peamiselt endiselt madalate intressimäärade tõttu. Tähtajaliste ja säästuhoiuste jääk vähenes samal ajal 133 miljoni euro võrra. Hoiustesse oli 2017. aasta juuni lõpu seisuga paigutatud kokku 16,6 miljardit eurot.

Pankade laenuportfellide koondjääk kasvas esimesel poolaastal 2,4% ehk 425 miljonit eurot. Juuni lõpu seisuga oli pankade laenuportfellide suuruseks 18,2 miljardit eurot. Krediidiandjate koondjääk kasvas samal ajal 7,1% ehk 53 miljonit eurot, ulatudes 0,8 miljardi euroni.

Investeermisteenuste mahud on kasvanud, eriti fondisektoris. Lisaks pensionifondide mahu kasvule (8%) suurenes esimesel poolaastal avalike kinnisvarafondide varade maht

(17%). Samuti suurenesid investeeringud välisfondidesse¹, poolaastaga 6%. Individuaalportfellide koondmaht kasvas 20%, samas kui muud investeeringud finantsinstrumentidesse kahanesid 7%.

Kokkuvõttes kasvas 2017. aasta esimesel poolel säästmisele ja investeerimisele suunatud finantsteenustesse, sh investeerimis- ja pensionifondid, individuaalportfellid, muud finantsinstrumendid, tähtajalised ja säästuhoiused ning investeerimis- ja muud hoiused, paigutatud varade maht 2%, juuni lõpuks 10,2 miljardi euroni (2016. aasta lõpus oli 9,9 miljardit eurot²). Arvelduskontodel hoitavad vahendid kasvasid poolaastaga 3%, juuni lõpuks 13,3 miljardi euroni.

Kindlustusmaksete maht elukindlustuses kasvas 7% ja moodustas 43 miljonit eurot. Laekunud kindlustusmaksete maht kahjukindlustuses kasvas aga 11% ja moodustas 165 miljonit eurot.

Alates 2016. aastast on Finantsinspeksioonile kättesaadav ka krediidiandjate aruandlus, seega on nende väljastatud laenude andmed lisatud ka käesolevasse ülevaatesse.

Eesti finantsasutuste osutatud investeerimis- ja pangateenuste maht 2017. aasta juuni lõpu seisuga (miljonites eurodes)

Teenus	Maht	sh Eesti residendist eraisikutele	
		maht	osakaal koguteenuses
Avalikud investeerimisfondid	503	-	-
Pensionifondid	3500	3500	100%
Eestis pakutavad välisfondid	535	105	20%
IRE eraldised	253	253	100%
Individuaalportfellid	793	96	12%
Pangalaenu	18 196	7823	43%
Krediidiandjate laenu	794	794	100%
Nõudmiseni ja üleööhoiused	13 281	4927	37%
Tähtajalised ja säästuhoiused	3216	1579	49%
Investeermis- ja muud hoiused	83	58	70%
Muud finantsinstrumendid	1309	342	26%

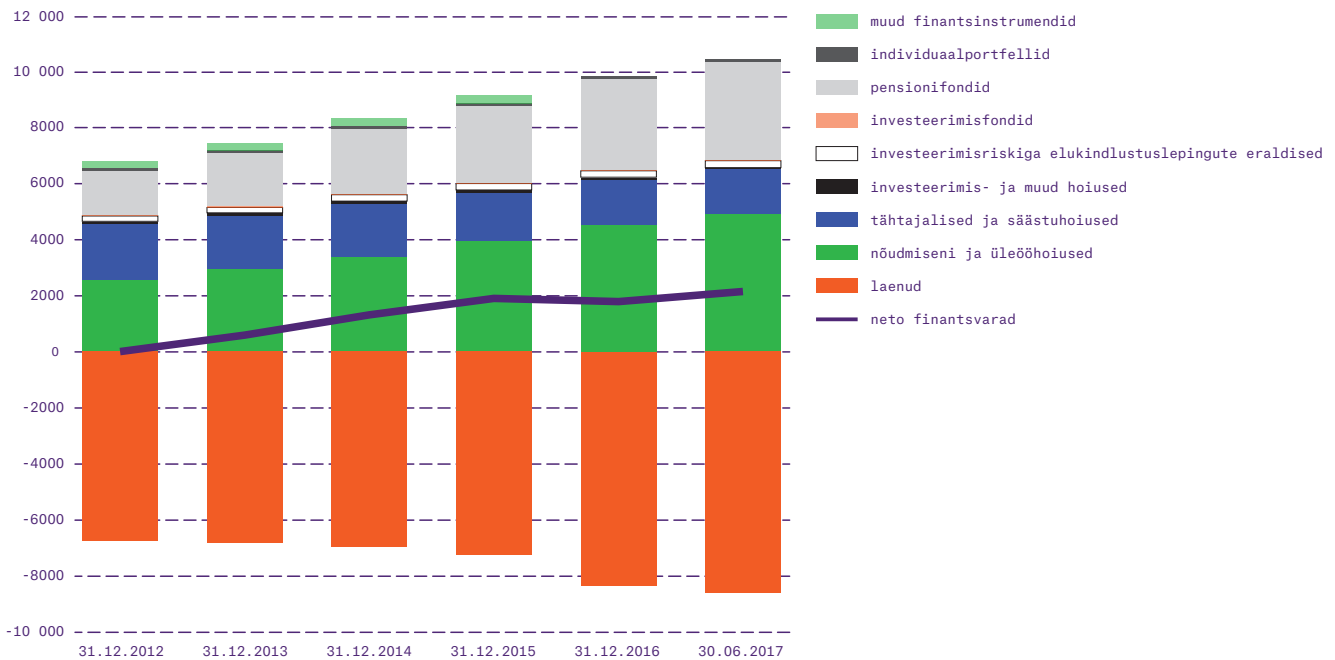
1 Et vältida mitmekordset andmete näitamist, on välismaistesse investeerimisfondidesse tehtud investeeringutest maha arvestatud Eesti kindlustusasutuste ning investeerimis- ja pensionifondide investeeringud.

2 2016. aasta numbrist on maha arvatud kinnist tüüpi investeerimisfondide maht, kuna alates 2017. aastast need aruandluses ei kajastu.

2017. aasta esimesel poolel olid Eesti residentidest eraisikute finantsvarad suuremad kui nende kohustused: finantsvarade maht oli juuni lõpu seisuga 10,8 miljardit eurot ja finantskohustuste jääk 8,6 miljardit eurot.

Märkimisväärne on ka fakt, et finantsvarad kasvasid finantskohustustest kiiremini: koondfinantsvarad 6% ja koondlaenu 3%. Eesti residentidest eraisikute neto finantsvarad ulatusid seega juuni lõpus 2,2 miljardi euroni, kasvades poole aastaga umbes 0,4 miljardit eurot.

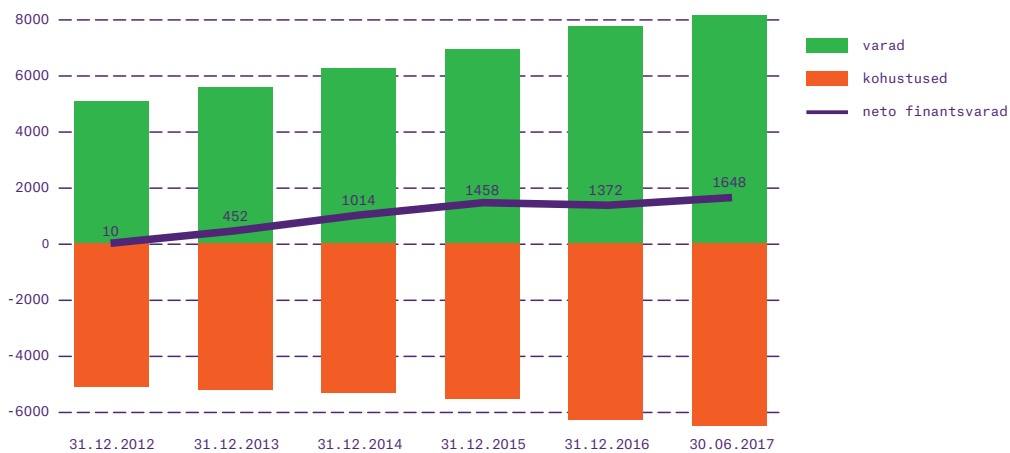
Eesti residentidest eraisikute finantsvarad ja kohustused (mln eurodes)

Eesti residentidest eraisiku keskmine varade maht oli juuni lõpu seisuga 8197 eurot ja laenude jääk 6550 eurot.

Eraisiku keskmine neto finantsvara väärtus oli seega 1648 eurot (2016. aasta lõpus 1372 eurot).

Eesti residentidest eraisiku keskmised neto finantsvarad (eurodes)

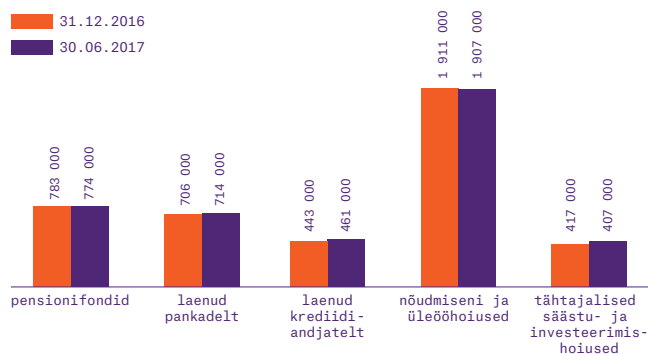

2. Eraklientide jaotus teenuste kaupa

Finantsinspeksioonile teadaolevate³ lepingute arvu järgi on Eesti enimkasutatud teenus nõudmiseni hoius ehk arvelduskonto. Eraisikutele kuulus 2017. aasta juuni lõpus 1,907 miljonit arvelduskontot⁴ (paljudel eraisikutel on mitu arvelduskontot). Viimastel aastatel on eraisikute arvelduskontode arv siiski vähenenud: veel kuus aastat tagasi ehk 2011. aastal oli arvelduskontosid 2,484 miljonit.

Lepingute arvu järgi on teine eraisikute finantstoode laenuid. 2017. aasta juuni lõpu seisuga oli eraisikutega sõlmitud 1,175 miljonit laenulepingut⁵ Lepingute arvu järgi kolmas finantstoode on pensionifondid.

Eraisikute lepingute arv finantsteenuste kaupa

3 Kuna Euroopa Liidu nõuded on muutunud, ei ole näidatud kindlustuse valdkonna lepingute arvu.

4 Krediitiasutustes avatud arvelduskontod, mille rahaline jääk on positiivne.

5 Laenulepingud, mis on sõlmitud pankade ja teiste krediidiandjatega. Mõni isik võib olla sõlminud mitu laenulepingut.

3. Hoiustamine⁶

Turujaotus:

Swedbank	46%
SEB Pank	23%
Nordea Bank AB Eesti filiaal	12%

Kliente:

2 575 585 kehtivat lepingut

Teenuse maht:

hoiuste kogumaht 16,6 miljardit eurot

HOIUSTE JÄÄK

Eesti pankades olevate hoiuste jääk kasvas 2017. aasta esimesel poolel 1,5% ehk 248 miljonit eurot, juuni lõpuks 16,6 miljardi euroni (võrreldes aastataguse perioodiga oli kasv 3,7% ehk 588 miljonit eurot).

Ainsana suurenesid nõudmiseni ja üleööhoiused: nende jääk moodustas 13,2 miljardit eurot. Kuna intressimäärad on endiselt madalad, vähenes tähtajaliste ja säästuhoiuste jääk 133 miljoni euro võrra 3,3 miljardile eurole. Muud hoiused, sealhulgas investeerimishoiused, moodustasid 0,1 miljardit eurot. Seega vaid 20% hoiustest oli paigutatud kindla tähtajaga.

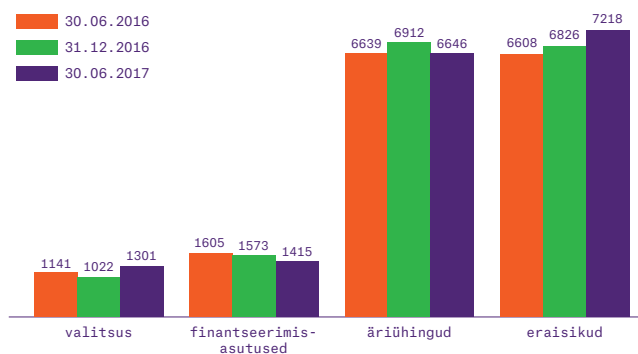
Esimest korda alates 2004. aastast ületas eraisikute⁷ hoiuste jääk äriühingute⁸ hoiuste jääki: 7,2 miljardit eurot eraisikutel ja 6,6 miljardit eurot äriühingutel. Eraisikutele kuulus 44% kogu hoiuste jäägist ning suurema osa neist moodustasid nõudmiseni ja üleööhoiused, kokku 5,3 miljardit eurot ehk 73% kõigist eraisikute hoiustest.

Äriühingutele kuulus 40% hoiuste jäägist. Enamik ehk 89% äriühingute hoiustest olid nõudmiseni ja üleööhoiused, kokku 5,9 miljardit eurot, ning ülejäänud 11% tähtajalised ja säästuhoiused. Äriühingute hoiuste jäägi vähenemine toimus mitteresidentide hoiuste väljavoolu tõttu.

Finantseerimisasutuste⁹ ja valitsuse hoiuste jääk oli 2017. aasta juuni lõpus vastavalt 1,4 miljardit ja 1,3 miljardit eurot.

Mitteresidentide hoiuste osakaal vähenes esimesel poolaastal veelgi: 12%lt 11%ni.

Hoiuste jääk (mln eurodes)

6 Andmed hõlmavad kõigi Eestis tegutsevate krediitiasutuste ja välisriikide Eesti filiaalide hoiuseid ehk nii Eesti residentide kui ka mitteresidentide hoiuseid. Andmed ei sisalda hoiuseid, mis on avatud Eesti krediitiasutuste välisriikide filiaalides.

7 Sisaldab ka mittetulundusühinguid.

8 Sisaldab ka riigi või kohaliku omavalitsuse äriühinguid.

9 Sisaldab ka kindlustusandjaid ja pensionifonde.

PANGAHOIUSTE TURU JAOTUS

Eesti pankades olevate hoiuste jääk kasvas 2017. aasta esimesel poolel suuresti LHV Panga ja Nordea Bank AB Eesti filiaali toel, mille tulemusel suurenesid nende turuosad vastavalt 4%lt 6%ni ja 10%lt 12%ni. Vaatamata hoiuste mahu kahanemisele oli Swedbank (46%) jätkuvalt turuliider.

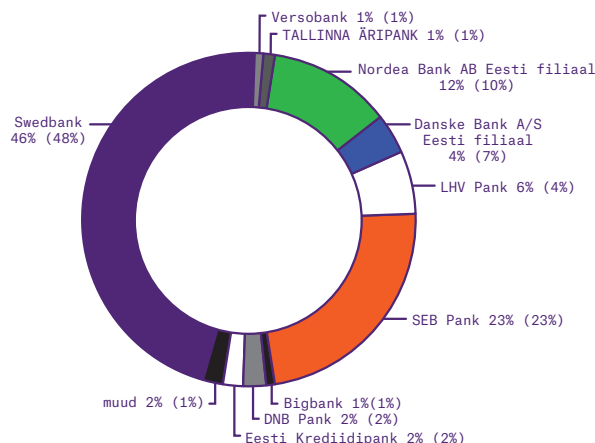
Valitsuse hoiuste turust kuulus kõige suurem osa SEB Pangale (29% hoiuste jäägist), talle järgnesid Nordea Bank AB Eesti filiaal (21%) ja Swedbank (20%). Enim muutus OP Corporate Bank plc Eesti filiaali turuosa, mis kasvas aastaga 0%lt 8%ni.

Finantseerimisasutuste hoiuste turul on toimunud suurem liikumine: aastaga suurenesid LHV Pangas ja Nordea Bank AB Eesti filiaalis hoiustatud summad, mistõttu on nende turuosa kasvanud, vastavalt 6%lt 18%ni ja 11%lt 21%ni. Swedbanki turuosa vähenes samal ajal 43%lt 24%ni ning selles kliendirühmas saavutas liidripositsiooni SEB Pank turuosaga 28%.

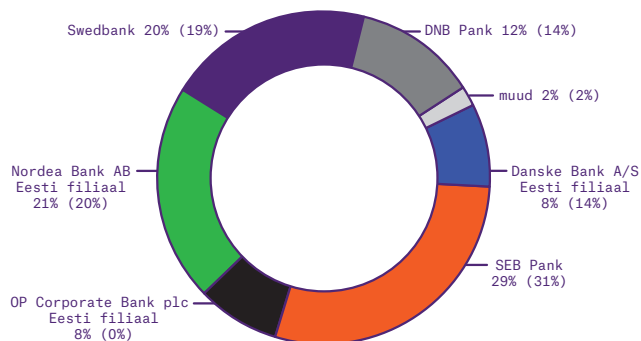
Äriühingute hoiuste turgu iseloomustas volatiilsus, mis kajastus ka pankade turuosade varieerumises vahemikus 1–2%. Aastaga vähenes enim Danske Bank A/S Eesti filiaali turuosa (8%lt 4%ni). Enim suurenes Nordea Bank AB Eesti filiaali turuosa (11%lt 13%ni) ja LHV Panga turuosa (5%lt 7%ni). Suurim turuosa kuulus endiselt Swedbankile (45%).

Eraisikute hoiuste jääk kasvas kõige rohkem Swedbankis, panga turuosa (55%) see aga ei mõjutanud. Danske Bank A/S Eesti filiaali turuosa vähenes 4%lt 2%ni, LHV Panga ja Bigbanki turuosad kasvasid samal ajal vastavalt 4%lt 5%ni ja 2%lt 3%ni.

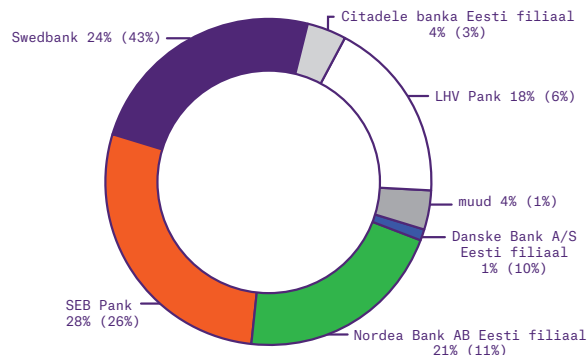
Hoiuste turu jaotus juuni lõpu 2017 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2016)

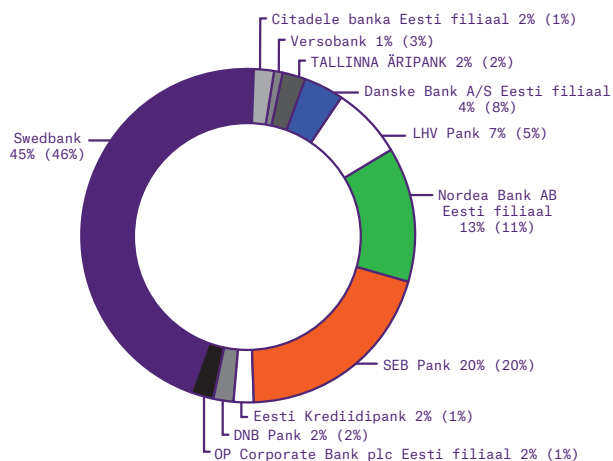
Valitsuse hoiuste turu jaotus juuni lõpu 2017 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2016)

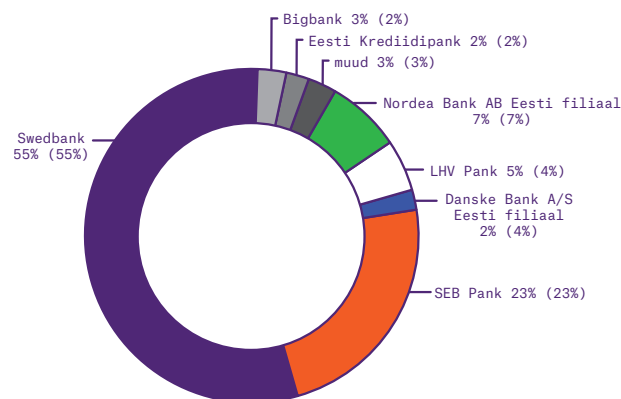
Finantseerimisasutuste hoiuste turu jaotus juuni lõpu 2017 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2016)

Äriühingute hoiuste turu jaotus juuni lõpu 2017 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2016)

Eraisikute hoiuste turu jaotus juuni lõpu 2017 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2016)

HOIUSTE ARV JA SUURUS

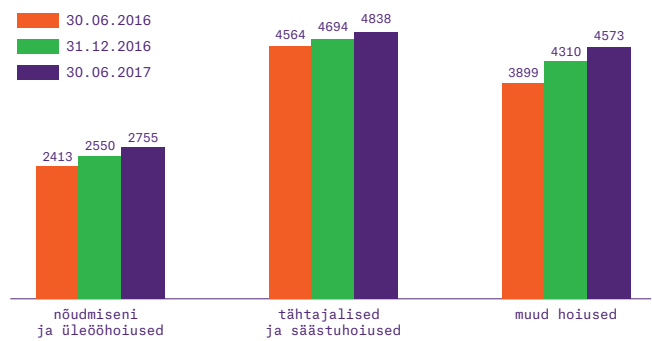
Hoiuselepingute arv 2017. aasta esimesel poolel vähenes: nõudmiseni ja üleööhoiuste oma ligi 3200 võrra, tähtajaliste ja säästuhoiuste oma 6900 võrra ning muude hoiuste oma 3500 võrra.

Kehtivate hoiuselepingute arv¹⁰ 2017. aasta juuni lõpu seisuga:

• nõudmiseni ja üleööhoiused	2 161 000
sh eraisikute omad	1 907 000
• tähtajalised ja säästuhoiused	400 000
sh eraisikute omad	393 000
• investeerimis- ja muud hoiused	15 000
sh eraisikute omad	14 000

Eraisikute nõudmiseni ja üleööhoiuste keskmine suurus oli 2017. aasta juuni lõpus 2755 eurot (2016. aasta lõpus 2550 eurot), tähtajaliste ja säästuhoiuste oma 4838 eurot (2016. aasta lõpus 4694 eurot) ning investeerimis- ja muude hoiuste oma 4573 eurot (2016. aasta lõpus 4310 eurot).

Eraisikute hoiuste keskmine jääk (eurodes)

10 Hoiused, millel on rahaline jääk.

4. Investeerimis- ja pensionifondid¹¹

Turujaotus:

Swedbank Investeerimisfondid	41%
LHV Varahaldus	26%
SEB Varahaldus	17%

Osakuomanike koguarv:

783 010 kehtivat lepingut

Teenuse maht:

fondide kogumaht 4,0 miljardit eurot

FONDIDE VARADE MAHT

Avalike investeerimisfondide¹², sealhulgas pensionifondide varade maht oli 2017. aasta juuni lõpu seisuga 4 miljardit eurot, kasvades esimesel poolaastal 311 miljonit eurot ehk 8%¹³.

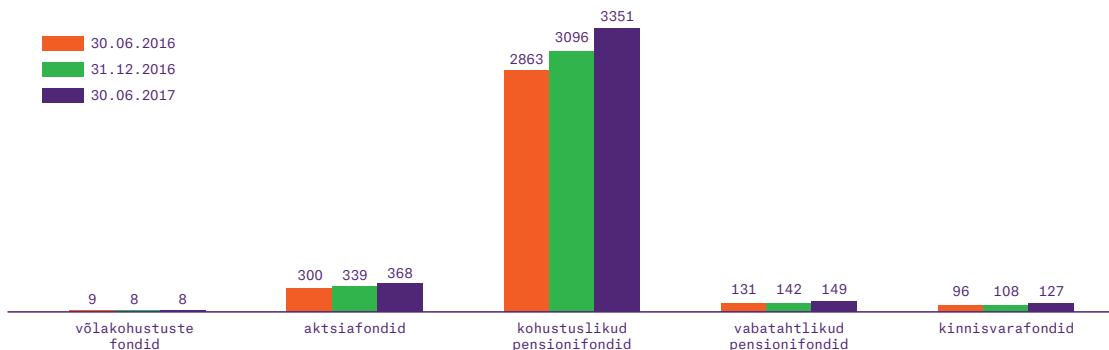
Fondisektori kasvu vedasid endiselt kohustuslikud pensionifondid: nende varade maht suurenes esimesel poolaastal 255 miljonit eurot ehk 8%, juuni lõpuks 3,4 miljardi euroni.

Kasvu poolest järgnesid kohustuslikele pensionifondidele aktsiafondid¹⁴: nende varade maht suurenes 30 miljoni euro võrra ehk 9%, juuni lõpuks 368 miljoni euroni. Avalike

kinnisvarafondide varade maht kasvas samal ajal 19 miljonit eurot ehk 17% ning ulatus 127 miljoni euroni. Võlakohustuste fondide varade maht püsis 8 miljoni euro juures, kuna madalate intressimäärade tõttu on investorite huvi endiselt madal.

Suurim fonditüüp oli jätkuvalt kohustuslikud pensionifondid, mis moodustasid 84% kogu fondisektori varade mahust. Teisel kohal olid aktsiafondid (9%) ja kolmandal kohal vabatahtlikud pensionifondid (4%). Kinnisvarafondidele kuulus 3% ja võlakohustuste fondidele 0,2% avalike fondide varade kogumahust.

Avalike fondide investeringute turuväärtus (mln eurodes)

- 11 Investeerimisfondide andmed hõlmavad kõiki Eestis registreeritud avalike investeerimisfondide kliente, sealhulgas välisriikide omi.
- 12 Avalike investeerimisfondide alla kuuluvad eurofondid, alternatiivfondid ja pensionifondid. Selle aasta alguses jõustunud investeerimisfondide seaduse järgi end väikefondi valitsejaks nimetanud fondivalitsejatele kohaldatava finantsjärelevalve ulatus ja kaasnev aruandluskohustus on piiratud, mistõttu käesolev ülevaade neid ei hõlma.
- 13 Varade maht on kajastatud turuväärtuses. Andmete võrdlemise eesmärgil on 2016. aasta andmetest maha arvatud mitteaavalike fondide varade mahud.
- 14 Kohalike aktsiafondide hulka loetakse ka fondifondid ja segafondid.

FONDIDE OSAKUOMANIKUD

Osakuomanike arv Eesti avalikes fondides vähenes 2017. aasta esimesel poolel 9738 võrra, juuni lõpuks 783 010-ni¹⁵. Langus toimus kohustuslikes pensionifondides ja aktsiafondides, vastavalt 9431 ja 1230 võrra. Mõlemal juhul oli langus seotud vastavate fondide arvu vähenemisega, mis tõi kaasa osakuomanike arvu vähenemise.

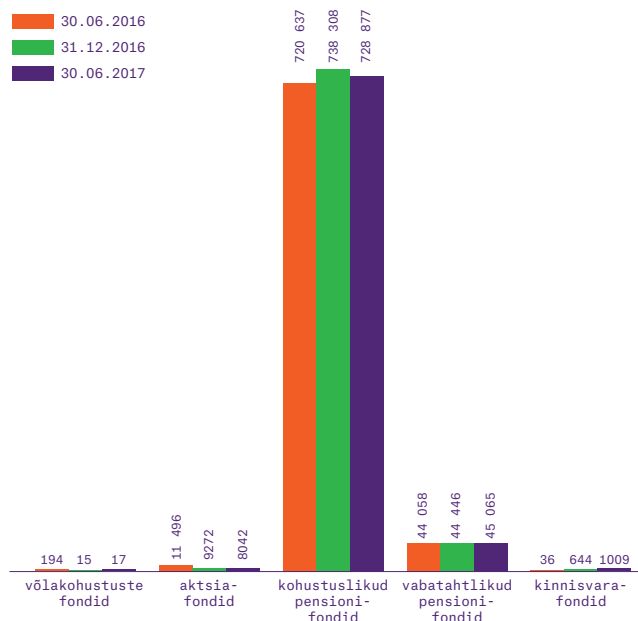
Teistes fondiliikides on aga osakuomanike arv kasvanud. Enim kasvas see vabatahtlikes pensionifondides, 619 võrra, ning tegemist on suurima kasvuga viimase kaheksa aasta jooksul. Osakuomanike arv on kasvanud ka avalikes kinnisvarafondides, 302 võrra.

Suurim fondiliik avalike fondide seas oli klientide arvu järgi seega kohustuslikud pensionifondid (728 877 osakuomanikku), millele järgnesid vabatahtlikud pensionifondid (45 065), aktsiafondid (8042) ja kinnisvarafondid (1009).

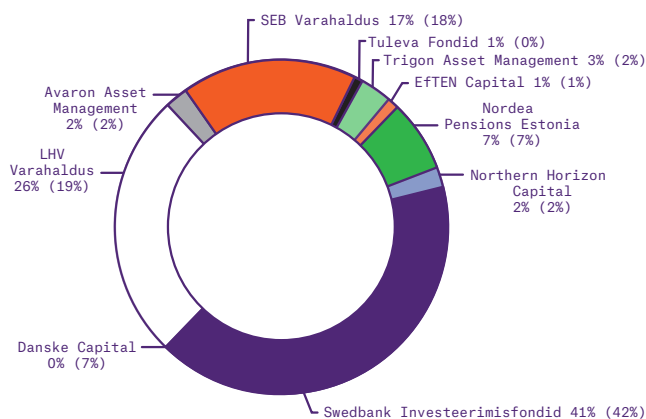
FONDIVALITSEJAD

Fonditeenuste turgu mõjutas 2017. aasta alguses enim see, et LHV Varahaldus omandas Danske Capitali. Selle tulemusena kasvas LHV Varahalduse turuosa 26%ni, tõustes seeläbi valitsetavate fondide varade mahu poolest teisele positsioonile pärast Swedbanki (41%). SEB Varahaldusele kuulus 17% fondide turust.

Avalike fondide osakuomanike arv

Fonditeenuste turu jaotus juuni lõpu 2017 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2016)

4. Investeeringis- ja pensionifondid

15 Osakuomanike arv sisaldab ka mitteresidente.

Aktsiafondide turul kuulus 2017. aasta juuni lõpus suurim turuosa Swedbank Investeeringifondidele (43%). Talle järgnesid Trigon Asset Management (34%) ja Avaron Asset Management (22%). SEB Varahaldus likvideeris aga kõik enda hallatud fondid. Võlakohustuste fondidest¹⁶ oli 2017. aasta juuni lõpus järele jäänud vaid üks, mis kuulus Avaron Asset Managementile.

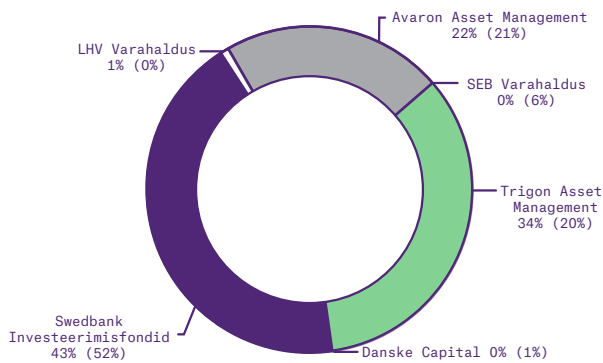
Suurim muudatus kohustuslike pensionifondide turul oli LHV Varahalduse turuosa kasv 30%ni tänu ühinemisele Danske Capitaliga. Seega on LHV Varahaldusest saanud suuruselt teine pensionifondide valitseja Eestis.

Kõige suurema turuosaga on endiselt Swedbank Investeeringifondid (42%). Hiljuti turule tulnud Tuleva Fondidele kuulus juuni lõpus 1% pensionifondide koondvarade mahust. SEB Varahaldusele kuulus 19% ja Nordea Pensions Estoniale 8% turust.

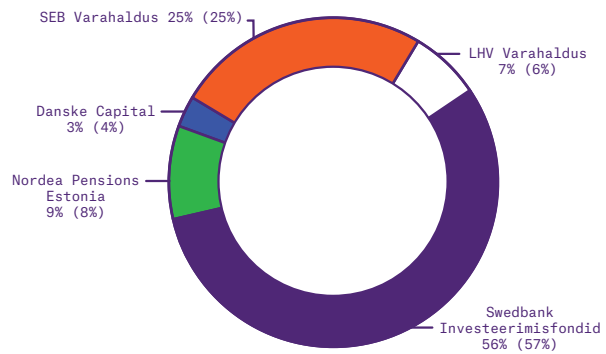
Vabatahtlike pensionifondide turul oli juuni lõpu seisuga suurima turuosaga (56%) Swedbank Investeeringifondid, talle järgnes SEB Varahaldus (25%).

Avalike kinnisvarafondide turul tegutses vaid kaks fondivalitsejat – Northern Horizon Capital (68%) ja EfTEN Capital (32%).

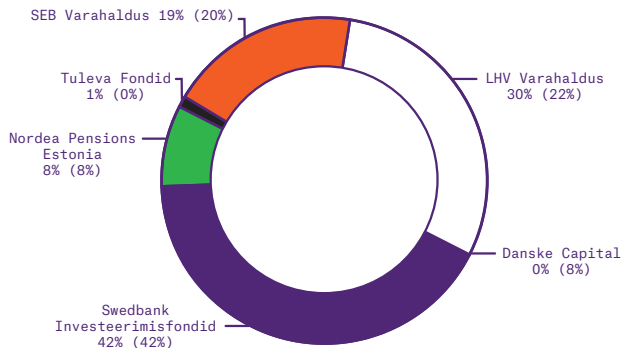
Aktsiafondide turu jaotus juuni lõpu 2017 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2016)

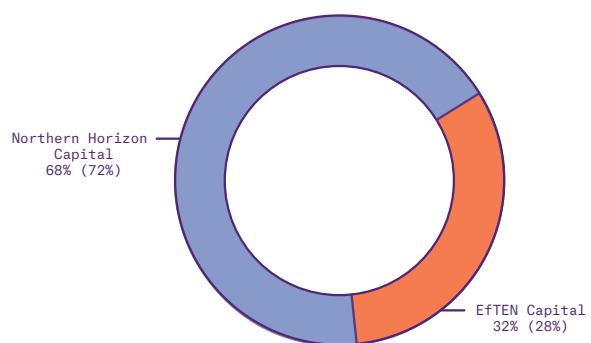
Vabatahtlike pensionifondide turu jaotus juuni lõpu 2017 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2016)

Kohustuslike pensionifondide turu jaotus juuni lõpu 2017 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2016)

Avalike kinnisvarafondide turu jaotus juuni lõpu 2017 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2016)

16 Võlakohustuste fondide alla kuuluvad rahaturu- ja intressifondid.

5. Teise pensionisamba väljamaksed

Eesti Väärtpaberikeskuse andmetel oli 2017. aasta juuni lõpu seisuga õigus teise pensionisamba väljamakseteks 34 824 inimesel, 4685 võrra enamal kui aasta varem. Nendest 37% ehk 12 946 olid mehed ja 63% ehk 21 878 naised.

Teise samba pensioni väljamaksete jaotus püsib suhteliselt stabiilne, varieerudes vahemikus 1-2%.

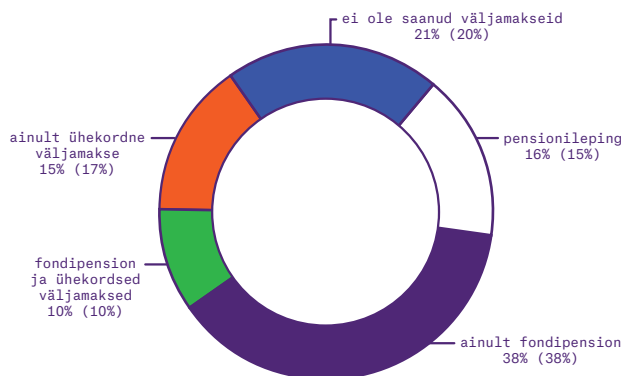
Juuni lõpus jäi pensionilepinguid¹⁷ sõlminud isikute osakaal 16% juurde väljamaksete saajatest. Ainult fondipensioni¹⁸ väljamakseid sai juuni lõpu seisuga 38% teise

pensionisamba väljamaksete saajatest. Fondide kaudu ja ühekordseid väljamakseid¹⁹ sai 10% ning ainult ühekordseid väljamakseid 15% väljamaksete saajatest.

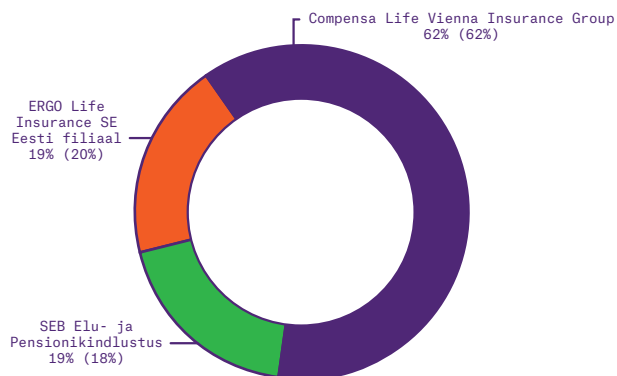
Ülejäänud 21% teise pensionisamba väljamakseteks õigust omavatest inimestest ei olnud selleks soovi avaldanud.

Elukindlustusseltsidest oli teise pensionisamba turul suurima turuosaga (62%) Compensa Life Vienna Insurance Group.

Teise pensionisambaga liitunud vanaduspensionäride jaotus väljamakse liigi järgi juuni lõpu 2017 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2016)

Kindlustusandjate turu jaotus teise pensionisamba lepingute arvu järgi juuni lõpu 2017 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2016)

- 17 Pensionileping on osakuomaniku ja elukindlustusseltsi vahel sõlmitud kindlustusleping, mille alusel peab kindlustusselts maksma pensionimakseid kuni lepingu sõlminud isiku surmani.
- 18 Fondipension on kokkulepitud kava osakuomaniku ja pensionifondi valitseja vahel, mille alusel tehakse osakuomanikule pensionifondist kindla aja jooksul korrapäraseid väljamakseid.
- 19 Ühekordsed väljamaksed võetakse pensionifondist korruga välja.

6. Portfellivalitsemine²⁰

Turujaotus:

Swedbank grupp	42%
SEB Bank grupp	22%
Trigon Asset Management	16%

Teenuse maht:

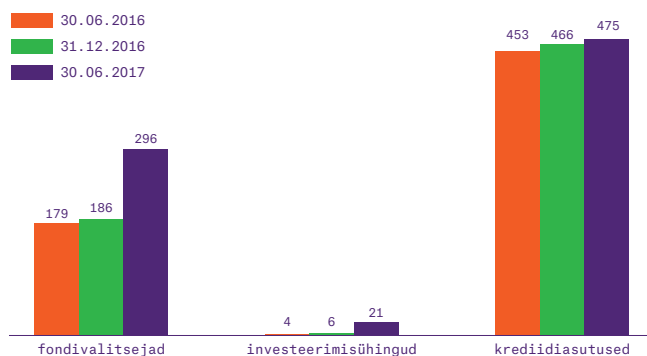
portfellide kogumaht 793 miljonit eurot

PORTFELLIDE MAHT

Portfellide valitsemist pakuvad nii fondivalitsejad, pangad kui ka investeerimisühingud. Portfellide koondmaht kasvas esimesel poolaastal 20% ja moodustas 793 miljonit eurot (2016. aasta lõpus 658 miljonit eurot).

Portfellide maht, mida valitsevad fondivalitsejad, kasvas 2017. aasta esimesel poolel 186 miljonilt 296 miljoni euroni. Pankade valitsetavate kliendiportfellide maht suurenes 466 miljonilt 475 miljoni euroni ja investeerimisühingute oma 6 miljonilt 21 miljoni euroni.

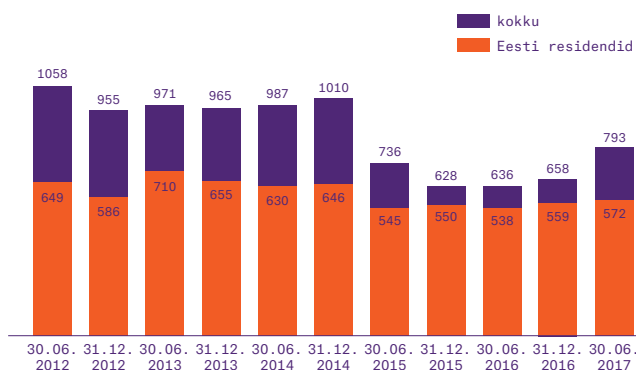
Portfellide maht (mln eurodes)

PORTFELLIVALITSEMISE KLIENDID

Enamik klientide koondportfelli mahust kuulus 2017. aasta juuni lõpu seisuga Eesti residentidele: ligikaudu 72% kogumahust ehk 572 miljonit eurot (2016. aasta lõpus 559 miljonit eurot). Sellest omakorda 337 miljonit eurot kuulus finantseerimisasutustele, 136 miljonit eurot äriühingutele, 96 miljonit eurot eraisikutele²¹ ja 3 miljonit eurot valitsusele.

Individuaalportfellide koondmaht residentsuse järgi (mln eurodes)

²⁰ Andmed portfellide valitsemise kohta hõlmavad kõiki turuosalisi Eestis, kes seda teenust pakuvad, sh nõustamist. Nende kliendid võivad olla nii Eestist kui ka välisriigist.

²¹ Finantseerimisasutused hõlmavad siin kindlustusandjaid, pensionifonde, krediidasutusi ja muid finantseerimisasutusi. Äriühingute alla kuuluvad ka riigi või kohaliku omavalitsuse äriühingud. Eraisikud hõlmavad lisaks ka mittetulundusühinguid. Valitsuse all arvestatakse ka riiklikke sotsiaalifonde.

PORTFELLIVALITSEJAD

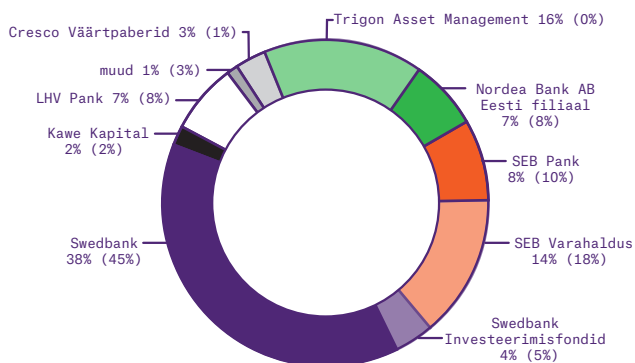
Portfellide valitsemise suurim turuosa (42%) kuulus 2017. aasta juuni lõpu seisuga Swedbank grupi ettevõtetele. SEB Pank grupi ettevõtete turuosa oli 22%. Neile järgnes Trigon Asset Management turuosaga 16%.

Fondivalitsejate vaates oli kõige suurem turuosa valitsetava portfelli mahu poolest Trigon Asset Managementil

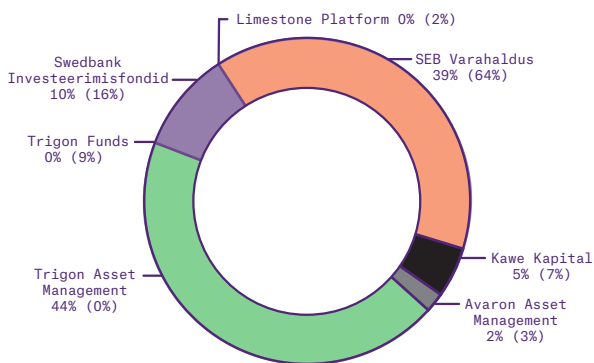
(44%), talle järgnesid SEB Varahaldus (39%) ja Swedbank Investeeringufondid (10%).

Pankade vaates valitseb suurimat portfelli Swedbank, kellele kuulus juuni lõpus 63% turust. Talle järgnesid SEB Pank (14%), LHV Pank (12%) ja Nordea Bank AB Eesti filiaal (11%).

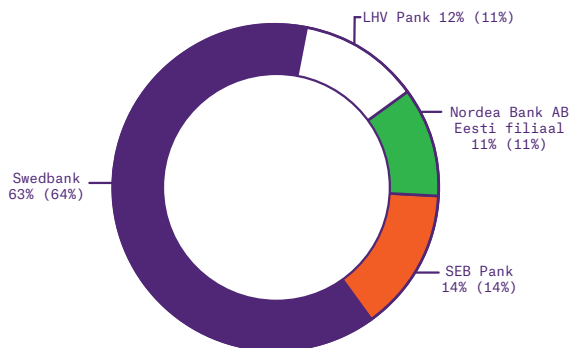
Portfellide valitsemise turu jaotus teenusepakkuja järgi juuni lõpu 2017 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2016)

Portfellide valitsemise turu jaotus fondivalitsejate järgi juuni lõpu 2017 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2016)

Portfellide valitsemise turu jaotus krediidasutuste järgi juuni lõpu 2017 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2016)

7. Elukindlustus²²

Turujaotus:

Swedbank Life Insurance SE	43%
SEB Elu- ja Pensionikindlustus	26%
Compensa Life Vienna Insurance Group SE	19%

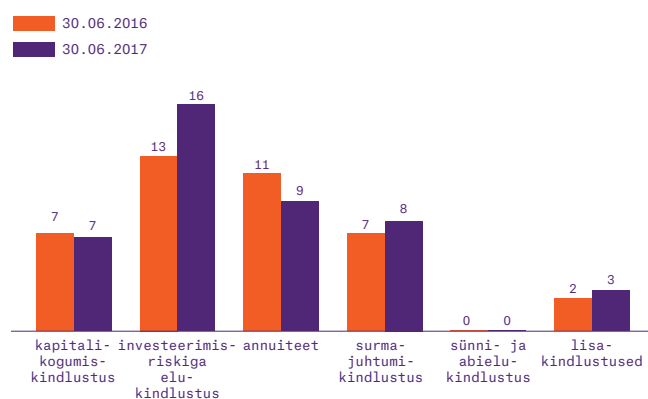
Teenuse maht:

2017. aasta esimesel poolel laekus kindlustusmaksleid 43,2 miljoni euro ulatuses

KINDLUSTUSMAKSED

2017. aasta esimesel poolel kogusid elukindlustusseltsid Eestis kindlustusmaksleid 43,2 miljoni euro väärtuses²³. Eelmise aasta esimesel poolel koguti maksleid 40,5 miljonit euro ulatuses ehk aasta võrdluses on kindlustusmaksleite maht kasvanud 6,6%.

Kindlustusmaksleid elukindlustusliikide kaupa (mln eurodes)

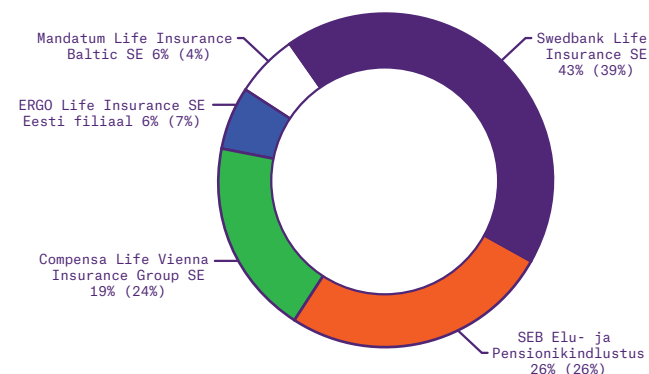
Peamine osa kindlustusmaksleite kasvust tuli investeerimiskindlustuse maksetest, mille maht kasvas aastaga 13 miljonilt eurolt 16 miljoni euroni. Samuti kasvas surmajuhumiskindlustuse maksete maht 7 miljonilt eurolt 8 miljoni euroni. Annuiteedi maksete maht aga vähenes 11 miljonilt eurolt 9 miljoni euroni. Kapitalikogumiskindlustuse maht oli 7 miljonit eurot.

Suurima mahuga toode on endiselt investeerimiskindlustus, mis moodustas 2017. aasta esimesel poolel 38% kõikidest elukindlustustoodetest (2016. aasta esimesel poolel 31%). Populaarsuselt teine elukindlustusliik on annuiteet, mille osatähtsus oli juuni lõpus 22% (aasta varem 28%). Kolmandaks on tõusnud surmajuhumiskindlustus osakaaluga 19% (aasta varem 17%). Kapitalikogumiskindlustus moodustab 15% kõigist elukindlustustoodetest (aasta varem 18%).

KINDLUSTUSPAKKUJAD

Kindlustusmaksleite põhjal laekus 2017. aasta esimesel poolel kolmele suurimale elukindlustusseltsile – Swedbank Life Insurance SE, SEB Elu- ja Pensionikindlustus ning Compensa Life Vienna Insurance Group SE – 88% kindlustusmaksleitest (aasta varem 89%).

Elukindlustusseltside turu jaotus 2017. aasta esimesel poolel laekunud kindlustusmaksleite järgi (sulgudes 2016. aasta esimene pool)

2017. aasta esimesel poolel kasvas endiselt Swedbank Life Insurance SE kogutud kindlustusmaksleite maht (19%), mille tulemusena suurenes tema turuosakaal 39%lt 43%ni. Kindlustusmaksleite maht kasvas investeerimiskindlustuse maksete toel. SEB Elu- ja Pensionikindlustuse turuosakaal jäi 26% juurde. Compensa Life Vienna Insurance Group SE turuosakaal aga vähenes 24%lt 19%ni.

22 2016. aastal hakkas kehtima Solventus II järelevalveraamistik, mistõttu on Finantsinspektsioonile esitatav aruandlus märgatavalt muutunud. Elukindlustuse ülevaate jaoks on seega kasutatud statistikaameti andmeid.

23 Andmed ei sisalda väljastpoolt Eestit kogutud kindlustusmaksleid.

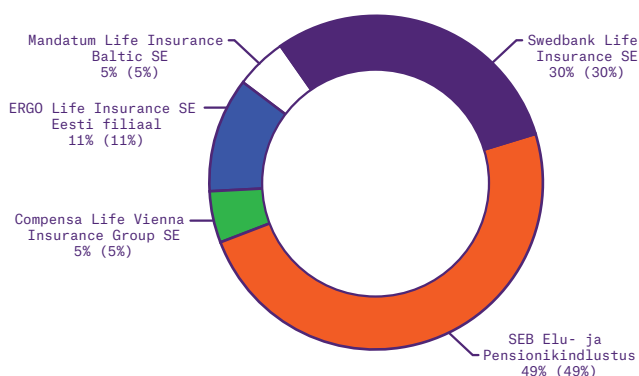
Kapitalikogumiskindlustuse maksete maht on aastaga vähenenud kõikides elukindlustusseltsides. Kindlustusseltside turu jaotus ei ole siiski eriti muutunud. Eesti suurim kapitalikogumiskindlustuse teenuse pakkuja oli juuni lõpu seisuga SEB Elu- ja Pensionikindlustus turuosaga 49%.

Esmakordselt viimase kolme aasta jooksul kasvas maksete laekumine investeerimisriskiga elukindlustuses kõikides elukindlustusseltsides. Kuna maksete mahu kasv seltsides erines, tõi see kaasa muutusi turujaotuses. Kiirem kasv toimus elukindlustusseltsis Mandatum Life Insurance Baltic SE (85%), mille tulemusena suurenes tema turuosa 9%lt 13%ni. Turuliider on endiselt Swedbank Life Insurance SE, kuigi tema turuosa vähenes 63%lt 62%ni.

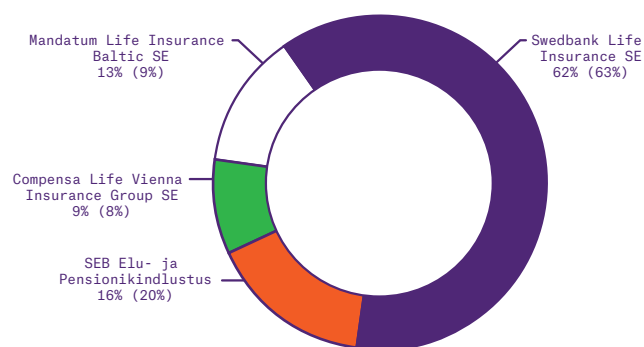
2017. aasta esimesel poolel suurenes annuiteedi maksete laekumine vaid SEB Elu- ja Pensionikindlustuses, mille tulemusena kerkis tema turuosa 18%lt 23%ni. Compensa Life Vienna Insurance Group SE turuosa vähenes 72%lt 68%ni.

Surmajuhtumikindlustuse pakkujate turuosad on muutunud suhteliselt vähe. Suurima osa turust katab Swedbank Life Insurance SE (64%), millele järgneb SEB Elu- ja Pensionikindlustus (26%).

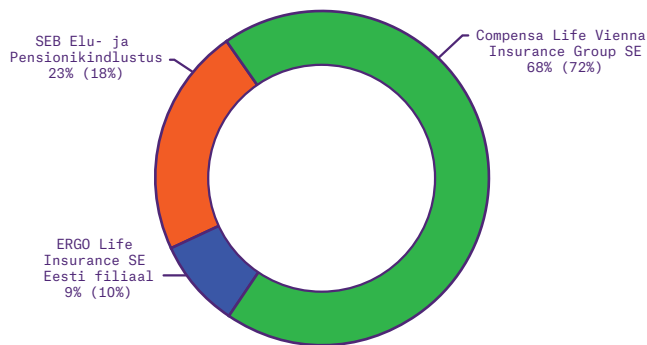
Kapitalikogumiskindlustuse turu jaotus juuni lõpu 2017 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2016)

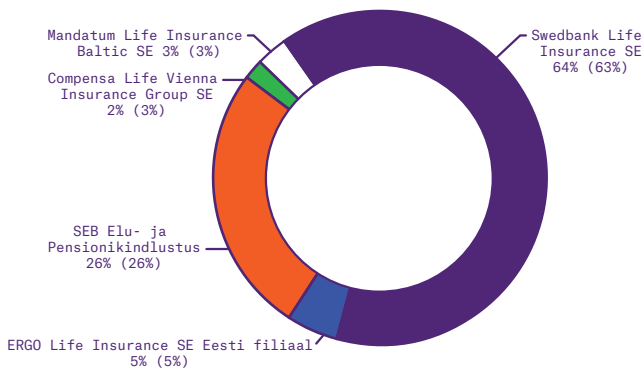
Investeerimisriskiga elukindlustuse turu jaotus juuni lõpu 2017 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2016)

Annuiteedi turu jaotus juuni lõpu 2017 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2016)

Surmajuhtumikindlustuse turu jaotus juuni lõpu 2017 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2016)

7.1. Elukindlustust vahendavad kindlustusmaaklerid

Turujaotus:

KindlustusEst Kindlustusmaakler	68%
UADBB Aon Baltic Eesti filiaal	15%
IIZI Kindlustusmaakler	6%

Kliente:

346 vahendatud lepingut

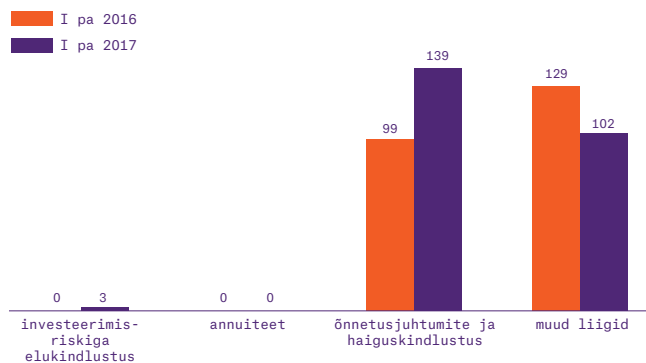
Teenuse maht:

2017. aasta esimesel poolel vahendati kindlustusmakseid 244 000 euro ulatuses

VAHENDATUD KINDLUSTUSMAKSED

Finantsinspeksioonile laekunud andmete põhjal vahendasid 2017. aasta esimesel poolel Eestis registreeritud kindlustusmaaklerid elukindlustuse makseid kogusummas 244 000 eurot. Vahendatud kindlustusmaksete maht suurenes aastaga 7%. Maksed on kasvanud peamiselt õnnetusjuhtumite ja haiguskindlustuse toel (aastane kasv 41%).

Kindlustusmaaklerite kaudu vahendatud kindlustusmaksed elukindlustuse liikide kaupa (tuhandetes eurodes)

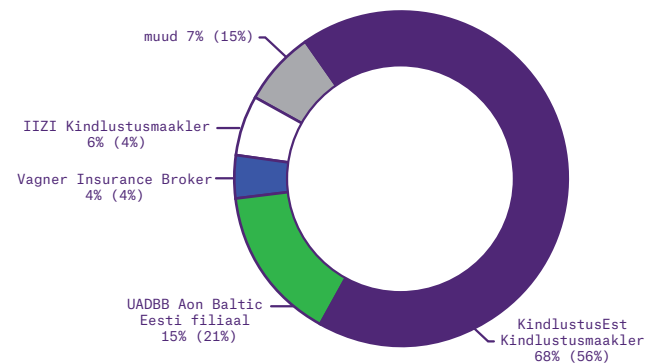
Kindlustusmaaklerid vahendasid peamiselt õnnetusjuhtumite ja haiguskindlustuse elukindlustuslepinguid ning muid elukindlustuslepinguid, vastavalt 139 000 ja 102 000 euro ulatuses. Muude elukindlustuslepingute seas oli endiselt populaarseim kindlustusliik riskielukindlustus. Investeeringuriskiga elukindlustuse lepingute makseid vahendati kindlustusmaaklerite kaudu 3000 euro väärtuses ning annuiteedi makseid ei vahendatud esimesel poolaastal üldse.

Eesti elukindlustusmaaklerid vahendavad suurel määral Euroopa Majanduspiirkonna riikide kindlustusandjate lepinguid: need moodustasid esimesel poolaastal 71% kindlustusmaksetest (aasta varem 63%) ja 61% lepingute arvust (aasta varem 51%).

KINDLUSTUSMAAKLERID

2017. aasta esimesel poolel vahendasid elukindlustuslepinguid 9 kindlustusmaaklerit. Suurim turuosa oli endiselt KindlustusEst Kindlustusmaakleril (68%), talle järgnesid UADBB Aon Baltic Eesti filiaal (15%) ja IIZI Kindlustusmaakler (6%).

Kindlustusmaaklerite turu jaotus elukindlustuse maksete järgi 2017. aasta esimesel poolel (sulgudes 2016. aasta esimene pool)

8. Kahjukindlustus²⁴

Turujaotus:

IF P&C Insurance	22%
ERGO Insurance SE	17%
Swedbank P&C Insurance	16%

Kliente:

info puudub

Teenuse maht:

2017. aasta esimesel poolel laekus kindlustusmaksleid 165 miljoni euro ulatuses

KINDLUSTUSMAKSED

2017. aasta esimesel poolel laekus Eestis tegutsevatele kahjukindlustusseltsidele ja välismaiste kahjukindlustusseltside filiaalidele kindlustusmaksleid kokku 165 miljonit eurot (aasta varem 149 miljonit eurot). Välismaiste kindlustusseltside Eesti filiaalid moodustasid sellest 44 miljonit eurot ehk 26% kõikidest kindlustusmaksetest (aasta varem 36 miljonit eurot ehk 24%). Kahjukindlustusseltside kogutud maksetest koguti 65 miljonit eurot ehk 39% kõikidest maksetest kindlustusmaakerite vahendusel (aasta varem 60 miljonit eurot ehk 40%).

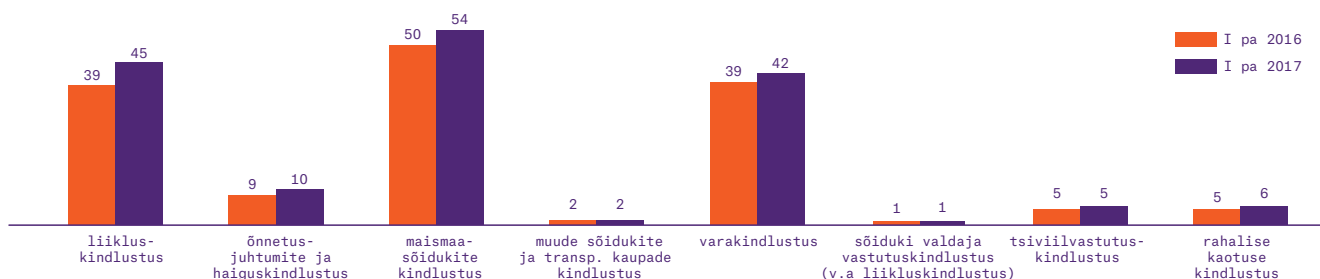
Aastaga on suurenenud kõikide kahjukindlustusliikide kindlustusmaksete maht. Enim on kasvanud liikluskindlustuse (6 miljoni euro võrra), maismaasõidukite kindlustuse

(4 miljoni euro võrra) ja varakindlustuse maksete maht (3 miljoni euro võrra).

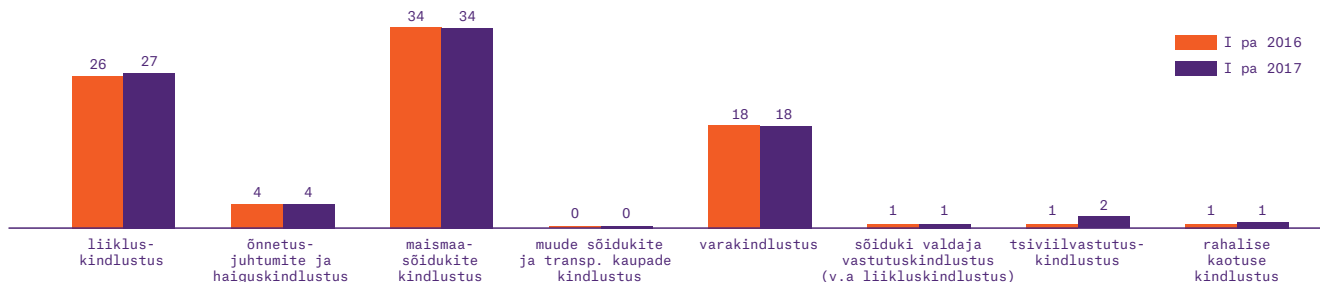
Suurim kindlustusliik on jätkuvalt maismaasõidukite kindlustus ehk kaskokindlustus, mille kindlustusmaksete maht oli esimesel poolaastal 54 miljonit eurot. Järgnesid liikluskindlustus ja varakindlustus, maksete mahuga 45 miljonit eurot ja 42 miljonit eurot.

2017. aasta esimesel poolel maksti hüvitistena välja 87 miljonit eurot (üks miljon rohkem kui aasta varem). Väljamakstud hüvitiste maht kasvas enim liikluskindlustuses, 26 miljonilt 27 miljoni euroni. Kõige rohkem maksti hüvitisi välja aga maismaasõidukite kindlustuses: 34 miljonit eurot.

Kindlustusmaksed kahjukindlustuse liikide kaupa (mln eurodes)

Väljamakstud hüvitised kahjukindlustuse liikide kaupa (mln eurodes)

24 Kahjukindlustuse andmed hõlmavad ainult Eestis sõlmitud lepinguid ega sisalda Eesti kindlustusseltside sõlmitud lepinguid välisriikide filiaalides. 2016. aastal hakkas kehtima Solventus II järelevalveraamistik, mistõttu on Finantsinspektsioonile esitatav aruandlus märgatavalt muutunud. Kahjukindlustuse ülevaate jaoks on seega kasutatud statistikaameti andmeid.

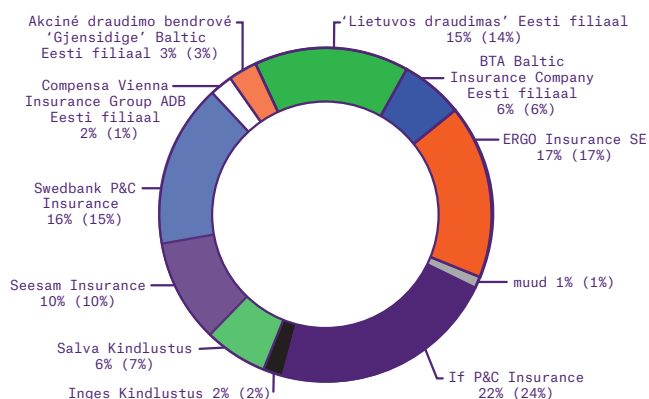
KINDLUSTUSPAKKUJAD

Kindlustusmaksete maht kasvas 2017. aasta esimesel poolel kõikides kindlustusseltsides, kuid kõige suurem kasv oli "Lietuvos draudimas" Eesti filiaalis ja Swedbank P&C Insurance'is, mis peegeldus ka nende turuosade kasvus.

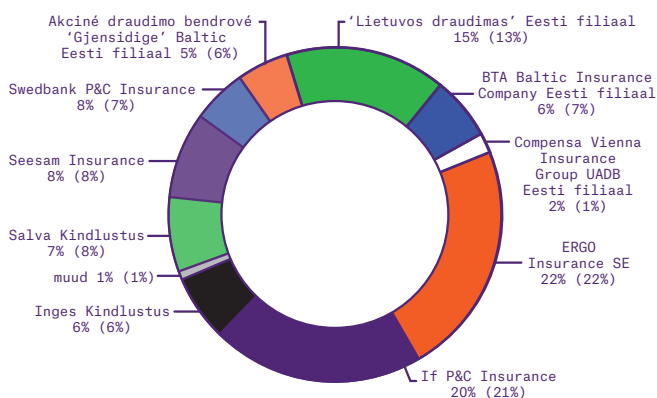
IF P&C Insurance'i turuosa kahanes samal ajal 24%lt 22%ni. Laekunud kindlustusmaksete järgi on IF P&C Insurance siiski jätkuvalt kahjukindlustajate turuliider.

IF P&C Insurance'i turuosa vähenes esimesel poolaastal nii liikluskindlustuses kui ka maismaasõidukite kindlustuses. Nendes kindlustusliikides on samal ajal kasvanud "Lietuvos draudimas" Eesti filiaali turuosa. Liikluskindlustuse turuliidriks on aga tõusnud 22%ga ERGO Insurance SE ning talle järgneb 20%ga If P&C Insurance. Suurim turuosa maismaasõidukite- ja varakindlustuses kuulub endiselt If P&C Insurance'ile, vastavalt 21% ja 28% kogu turust.

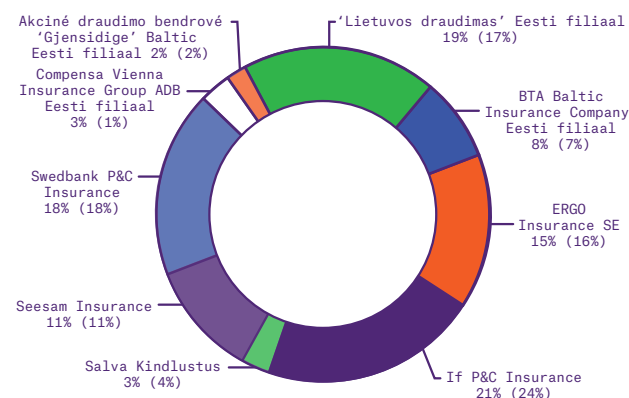
Kahjukindlustusseltside turu jaotus 2017. aasta esimesel poolel laekunud kindlustusmaksete järgi (sulgudes 2016. aasta esimene pool)

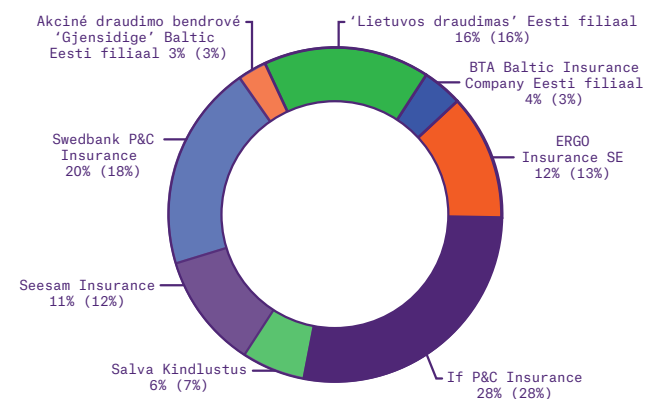
Liikluskindlustuse turu jaotus juuni lõpu 2017 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2016)

Maismaasõidukite kindlustuse turu jaotus juuni lõpu 2017 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2016)

Varakindlustuse turu jaotus juuni lõpu 2017 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2016)

8.1. Kahjukindlustust vahendavad kindlustusmaaklerid

Turujaotus:

IIZI Kindlustusmaakler	30%
Marsh Kindlustusmaakler	13%
Vandeni Kindlustusmaaklerid	9%

Kliente:

414 170 vahendatud lepingut

Teenuse maht:

2017. aasta esimesel poolel vahendati kindlustusmaksed 86 miljoni euro ulatuses

VAHENDATUD KINDLUSTUSMAKSED

Finantsinspektsioonile laekunud andmete põhjal vahendasid Eestis registreeritud kindlustusmaaklerid 2017. aasta esimesel poolel kahjukindlustuslepinguid maksete kogusummas 86 miljonit eurot²⁵ ehk 7 miljonit eurot rohkem kui aasta varem.

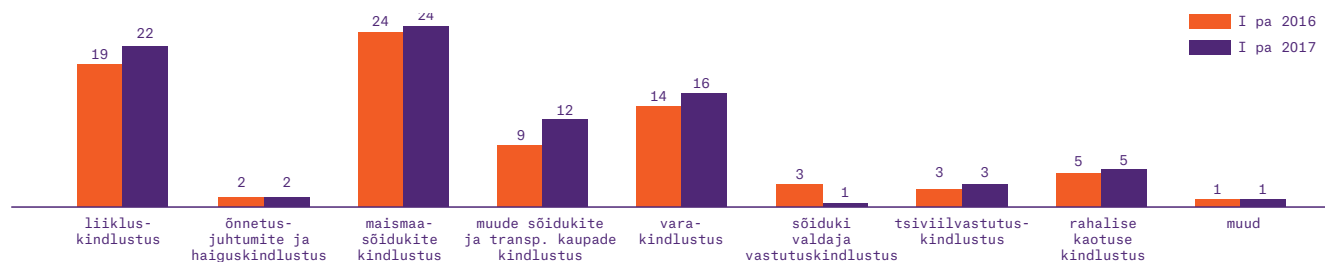
Nii nagu kahjukindlustusseltsidele laekunud maksete põhjal näha, oli ka maaklerite vahendatud kindlustusmaksete mahu järgi suurim kindlustusliik maismaasõidukite kindlustus, kus vahendati esimesel poolaastal kindlustusmaksed 24 miljoni euro ulatuses. Populaarsuselt järgmised kindlustusliigid olid liikluskindlustus (22 miljonit eurot) ja varakindlustus (16 miljonit eurot).

Eesti kindlustusmaaklerid vahendavad nii Eesti kui ka välisriikide kindlustusseltside lepinguid. 2017. aasta esimesel poolel moodustasid 65 miljonit eurot ehk 76% kõikidest

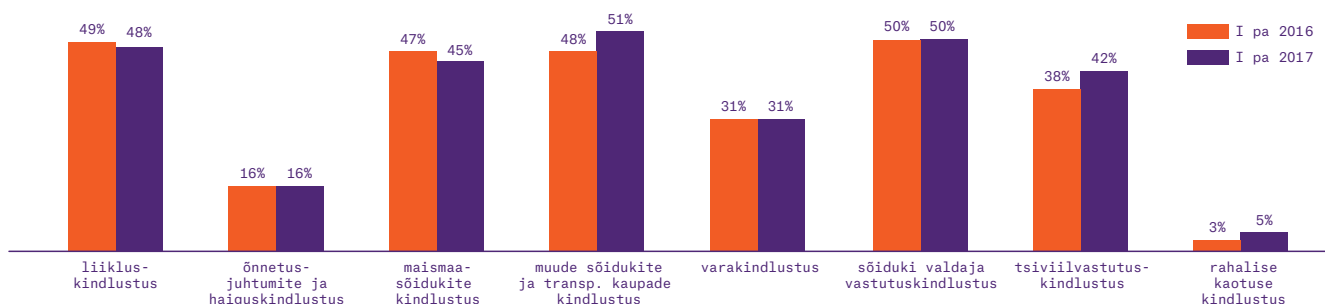
vahendatud kindlustusmaksetest Eesti kindlustusseltside omad ja 21 miljonit eurot ehk 24% välisriikide kindlustusandjate omad. Välisriikide kindlustusseltside lepingutest kuulub kõige suurem osa muude sõidukite ja transporditavate kaupade kindlustusele (11 miljoni euro väärtuses), millele järgneb rahalise kaotuse kindlustus (5 miljoni euro väärtuses) ja varakindlustus (2 miljoni euro väärtuses).

Enamiku kahjukindlustusliikide puhul vahendavad maaklerid ligi poole Eesti kindlustusseltside kindlustusmaksetest. Eelkõige on need sõidukitega seotud kindlustused. 2017. aasta esimesel poolel vahendati maaklerite kaudu 51% muude sõidukite (õhu- ja veesõidukite) ja transporditavate kaupade kindlustusmaksetest. Liikluskindlustuses oli maaklerite osakaal 48% ja maismaasõidukite kindlustuses 45%.

Kindlustusmaaklerite kaudu laekunud kindlustusmaksed kahjukindlustuse liikide kaupa (mln eurodes)

Kindlustusmaaklerite kaudu vahendatud Eestis tegutsevate kindlustusseltside kindlustusmaksete osakaal

25 Lisaks kindlustusandjate lepingutele vahendasid maaklerid ka välismaiste edasikindlustusandjate lepinguid, mida käesolev ülevaade ei hõlma. Nende kindlustusmaksete maht oli 2017. aasta esimesel poolel 5,7 miljonit eurot.

KINDLUSTUSMAAKLERID

Kahjukindlustuslepinguid vahendasid 2017. aasta esimesel poolel 41 kindlustusmaaklerit, neist suurima turuosaga oli IIZI Kindlustusmaakler (30%). Talle järgnesid Marsh Kindlustusmaakler (13%) ja Vandeni Kindlustusmaaklerid (9%).

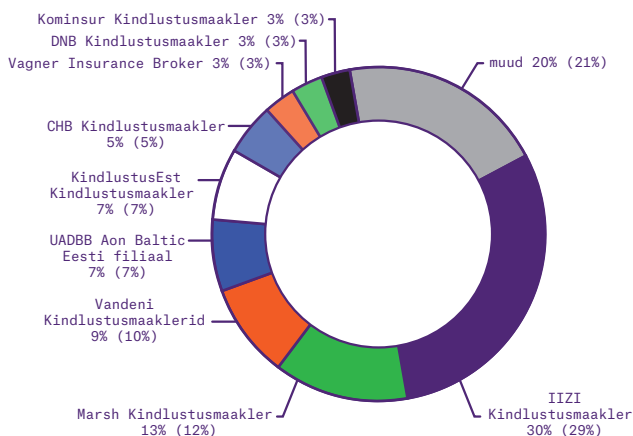
Liikluskindlustuses oli juuni lõpu seisuga suurim turuosa IIZI Kindlustusmaakleril (54%), talle järgnesid KindlustusEst Kindlustusmaakler (10%) ja CHB Kindlustusmaakler (4%).

Maismaasõidukite kindlustuses kuulus suurim turuosa IIZI Kindlustusmaaklerile (41%), talle järgnesid KindlustusEst Kindlustusmaakler (8%) ja DNB Kindlustusmaakler (7%).

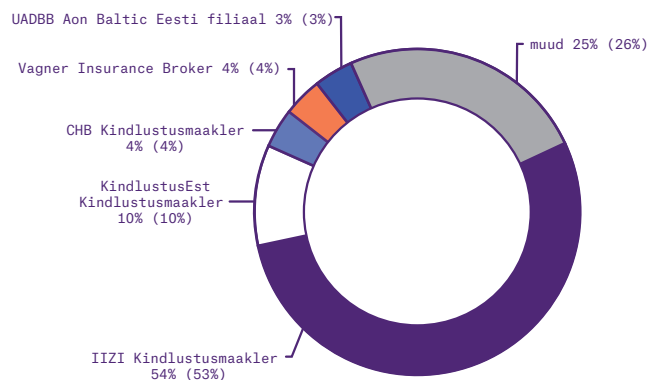
Varakindlustuses oli 21%ga turuliider Marsh Kindlustusmaakler, talle järgnesid UADBB Aon Baltic Eesti filiaal (19%) ja IIZI Kindlustusmaakler (16%).

Reisikindlustuses kuulus suurim turuosa samuti IIZI Kindlustusmaaklerile (46%) ning talle järgnesid KindlustusEst Kindlustusmaakler (8%) ja UADBB Aon Baltic Eesti filiaal (7%).

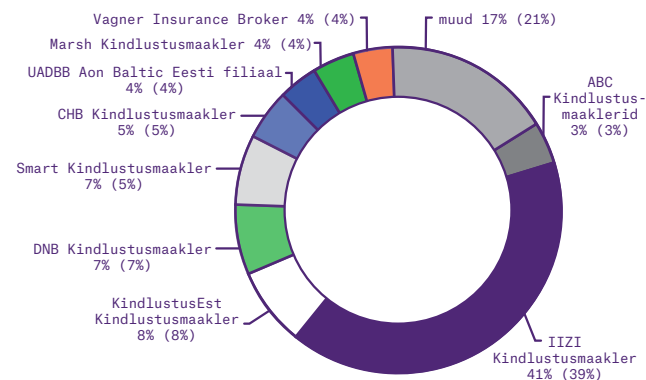
Kindlustusmaaklerite turu jaotus kahju-kindlustuse maksete järgi 2017. aasta esimesel poolel (sulgudes 2016. aasta esimene pool)

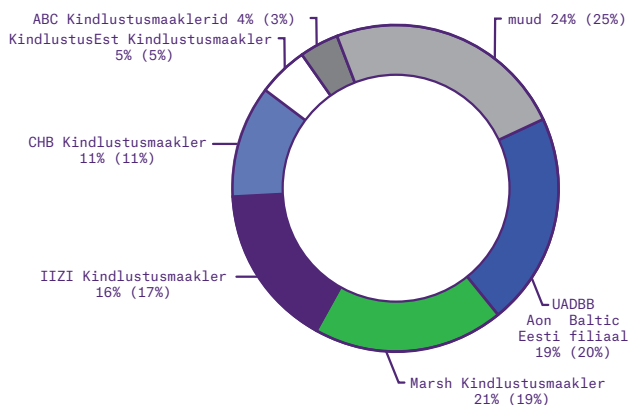
Kindlustusmaaklerite turu jaotus liikluskindlustuses juuni lõpu 2017 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2016)

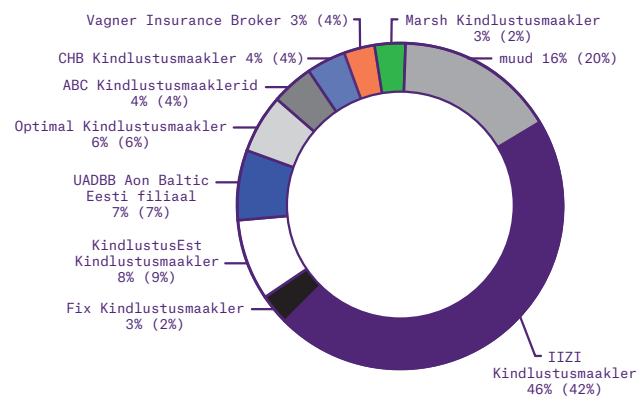
Kindlustusmaaklerite turu jaotus maismaasõidukite kindlustuses juuni lõpu 2017 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2016)

Kindlustusmaaklerite turu jaotus varakindlustuses juuni lõpu 2017 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2016)

Kindlustusmaaklerite turu jaotus reisikindlustuses juuni lõpu 2017 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2016)

Kahjukindlustusvahendajate sektoris jagunes valdav osa turust vahendatud lepingute arvu põhjal vähem kui poolte maaklerite vahel.

Allpool toodud tabelist nähtub, et 89% vahendatud lepingutest on sõlminud 24% kindlustusmaakleritest ehk 10 maaklerit 41st.

Suurimate kahjukindlustusmaaklerite turuosad vahendatud lepingute arvu põhjal

Maakler	Turuosa	
	2017. a I pa	2016. a I pa
IIZI Kindlustusmaakler AS	62%	59%
KindlustusEst Kindlustusmaakler OÜ	10%	10%
Vagner Insurance Broker AS	3%	3%
CHB Kindlustusmaakler OÜ	3%	3%
AS Smart Kindlustusmaakler	2%	2%
Fix Kindlustusmaakler OÜ	2%	1%
OÜ DNB Kindlustusmaakler	2%	2%
NB Kindlustusmaakler OÜ	2%	2%
Optimal Kindlustusmaakler OÜ	2%	2%
OÜ ABC Kindlustusmaaklerid	2%	2%

9. Krediidiasutuste väljastatud laenud²⁶

Turujaotus:

Swedbank	38%
SEB Pank	24%
Nordea Bank AB Eesti filiaal	19%

Eraisikutest kliente:

713 614 kehtivat lepingut

Teenuse maht:

koondlaenuportfelli maht 18,2 miljardit eurot

LAENUPORTFELL

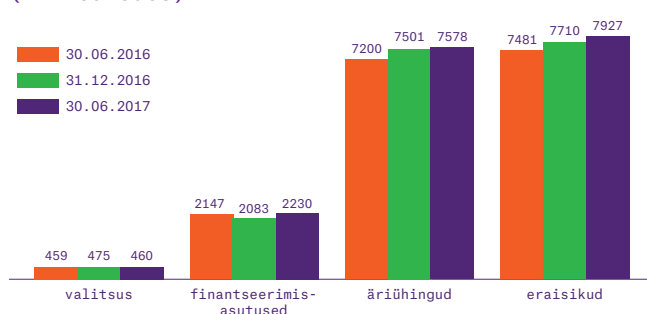
Krediidiasutuste väljastatud laenude jääk jätkas 2017. aasta esimesel poolel kasvamist, kuid varasemate perioodidega võrreldes mõnevõrra aeglasemas tempos. Krediidiasutuste Eesti laenuportfelli jääk suurenes poolaastaga 2,4% ehk 425 miljonit eurot, juuni lõpuks 18,2 miljardi euroni (võrreldes aastataguse perioodiga oli kasv 5,3% ehk 909 miljonit eurot). Laenu äriühingutele²⁷ moodustasid 42% ja laenu eraisikutele²⁸ 43% kogu portfelist. Kõige suurem osa laenukasvust on tulnud seega eraisikute arvelt.

Eraisikute laenujääk kasvas esimesel poolaastal 217 miljoni euro võrra, finantseerimisasutustele antud laenu jääk 147 miljonit eurot ja äriühingute oma 77 miljonit eurot.

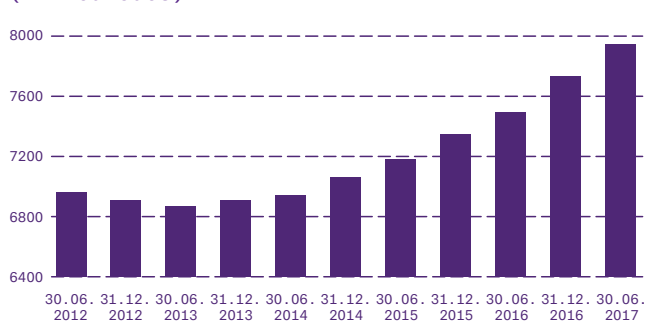
Valitsusele väljastatud laenu jääk aga vähenes 15 miljoni euro võrra.

2017. aasta juuni lõpu seisuga oli eraisikutele väljastatud laenu 7,9 miljardi ja äriühingutele 7,6 miljardi euro ulatuses. Laenu finantseerimisasutustele²⁹ moodustasid 2,2 miljardit eurot ja laenu valitsusele³⁰ 460 miljonit eurot. Eraisikutele väljastatud laenudest kasvas esimesel poolaastal enim eluasemelaenu jääk: 188 miljoni euro võrra, juuni lõpuks 6,8 miljardi euroni. Tarbimisele suunatud laenu jääk kasvas samuti märkimisväärselt: 21 miljoni euro võrra, juuni lõpuks 473 miljonit euroni. Öppelaenu maht aga vähenes: esimese poolaastaga 10 miljoni euro võrra, juuni lõpuks 102 miljonit euroni.

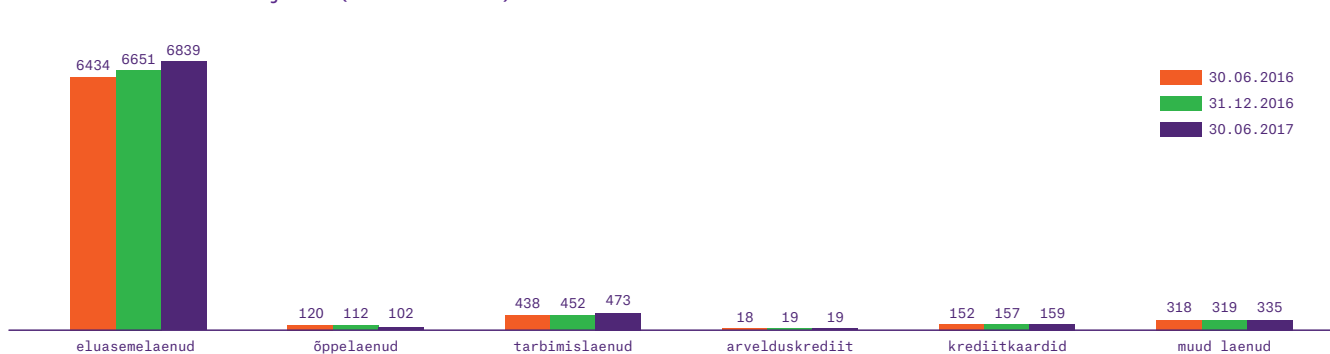
Krediidiasutuste väljastatud laenu jääk (mln eurodes)

Eraisikutele väljastatud laenu jääk (mln eurodes)

Eraisikute laenu jääk (mln eurodes)

²⁶ Laenu, mida on krediidiasutused väljastanud Eestis.

²⁷ Sisaldab ka riigi või kohaliku omavalitsuse äriühinguid.

²⁸ Sisaldab ka mittetulundusühinguid.

²⁹ Sisaldab ka kindlustusandjaid ja pensionifonde.

³⁰ Valitsus koosneb keskvalitsusest, kohalikest omavalitsusest, riiklikust sotsiaalkindlustusfondist ja muust eelarvevälisest fondist.

ERAIKUTELE ANTUD LAENUD

Eraisikute laenukoormust mõjutasid 2017. aasta esimesel poolel kõige enam eluasemelaenud ja tarbimislaenud. Keskmine eluasemelaenu jääk kasvas 415 euro ja tarbimislaenu oma 7 euro võrra. Teiste laenu liikide keskmise jäägi muutus oli väiksem.

Eluasemelaenu keskmine jääk kasvas esimese poolaastaga 39 083 eurolt 39 498 euroni. Õppelaenu keskmine jääk suurenes samal ajal 2192 eurolt 2203 euroni. Tarbimislaenu keskmine jääk kasvas 2203 eurolt 2210 euroni ja krediitkaartide oma 828 eurolt 839 euroni. Arvelduskrediidi keskmine jääk aga kahanes 288 eurolt 280 euroni. Muude laenu³¹ keskmine jääk kasvas 14 083 eurolt 14 139 euroni.

Muude laenu keskmine jääk on niivõrd suur seetõttu, et neid laene võetakse ka äritegevuse rahastamiseks.

Eraisikutega sõlmitud laenulepingute arv kasvas aasta esimesel poolel ligi 8000 lepingu võrra. Peamiselt suurenesid tarbimislaenu, kus lepingute arv kasvas ligi 9000 lepingu võrra (kokku 214 031 lepingut). Erasisikutega sõlmitud eluasemelaenu lepingute arv oli 2017. aasta juuni lõpu seisuga läbi aegade suurim: 173 156 (2016. aasta lõpus 170 175). Õppelaenulepinguid oli sõlmitud 46 414 (2016. aasta lõpus 51 249), arvelduskrediidi lepinguid 66 652 (2016. aasta lõpus ka 66 652), krediitkaardi lepinguid 189 670 (2016. aasta lõpus 190 110) ning muid laenulepinguid 23 691 (2016. aasta lõpus 22 657)

PANGALAENUDE TURU JAOTUS

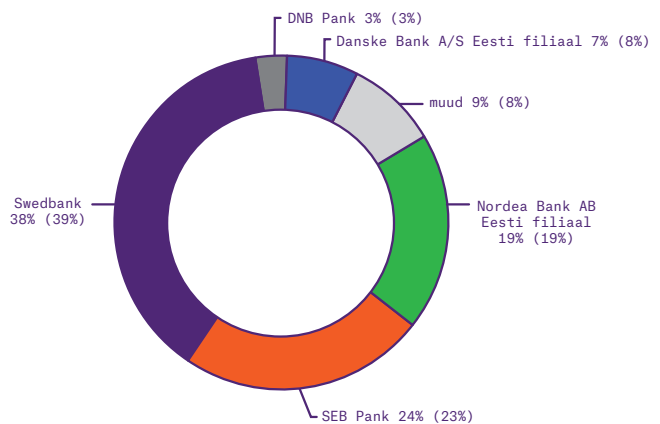
Eesti laenu turg oli 2017. aasta esimesel poolel endiselt jaotatud peamiselt nelja suure krediidiasutuse vahel, kellele kuulus kokku 88% laenu turust. Suurim turuosade oli Swedbankil (38% kogu laenu portfelist), talle järgnesid SEB Pank (24%), Nordea Bank AB Eesti filiaal (19%) ja Danske Bank A/S Eesti filiaal (7%).

Ülejäänud 12% turust jagasid omavahel 11 panka, kellest oli suurima turuosaga LHV Pank (3%).

Eraisikute laenu keskmine jääk (eurodes)

	30.06.2016	31.12.2016	30.06.2017
Eluasemelaenu	38 299	39 083	39 498
Õppelaenu	2227	2192	2203
Tarbimislaenu	2259	2203	2210
Arvelduskrediit	250	288	280
Krediitkaardid	791	828	839
Muud laenu	14 261	14 083	14 139

Pangalaenu turu jaotus juuni lõpu 2017 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2016)

31 Erasisikud ja mittetulundusühingud võtavad muid laenu muu hulgas väärtpaberite soetamiseks ning äritegevuse alustamiseks ja laiendamiseks.

Valitsuse laenude turu jaotus on mõningal määral muutunud. Valitsusele väljastatud laenude jääk kasvas jätkuvalt Danske Bank A/S Eesti filiaalis ning vähenes SEB Pangas ja Nordea Bank AB Eesti filiaalis. See mõjutas ka nende turuosasid. 2017. aasta juuni lõpu seisuga oli valitsusele andnud kõige rohkem laene Danske Bank A/S Eesti filiaal, kelle turuosa kasvas aasta võrdluses 32%lt 34%ni. Nordea Bank AB Eesti filiaali ja SEB Panga turuosa aga kahanes, vastavalt 13%lt 10%ni ja 17%lt 15%ni. Swedbankile kuulus juuni lõpus 30% valitsusele väljastatud laenudest.

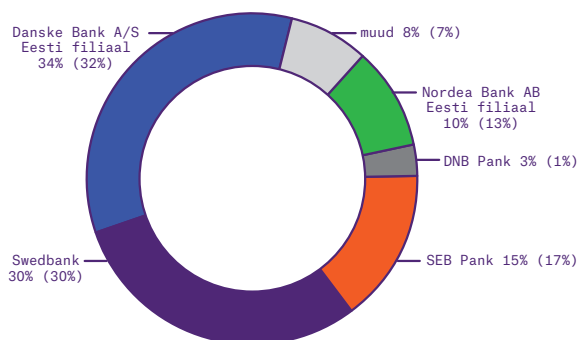
Finantseerimisasutuste laenude turu jaotus on samuti aastaga muutunud. SEB Panga turuosa kasvas 21%lt 24%ni, samas kui Swedbanki turuosa vähenes 30%lt 28%ni. Suurim

osa finantseerimisasutuste laenudest on aga koondunud Nordea Bank AB Eesti filiaali (36%).

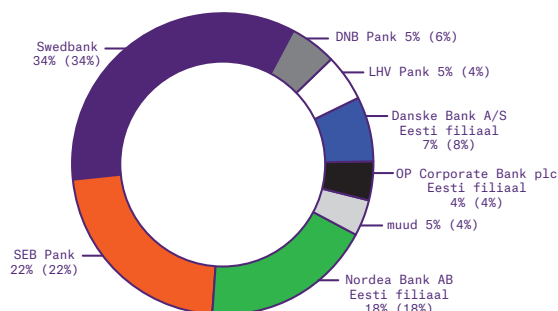
Äriühingute laenude turu jaotus ei ole eriti muutunud. LHV Panga turuosa kasvas aastaga 4%lt 5%ni ning Danske Bank A/S Eesti filiaali ja DNB Panga turuosa vähenes samal ajal vastavalt 8%lt 7%ni ja 6%lt 5%ni. Teiste pankade turuosa jäi samaks. Suurim turuosa kuulus endiselt Swedbankile (34%).

Eraisikute laenude jääk vähenes esimesel poolaastal Danske Bank A/S Eesti filiaalis, mille tulemusena kahanes tema turuosa 2016. aasta juuniga võrreldes 9%lt 8%ni. Suurim osa eraisikutele kuuluvate laenude jäägist on endiselt koondunud Swedbanki (46%) ja SEB Panka (26%).

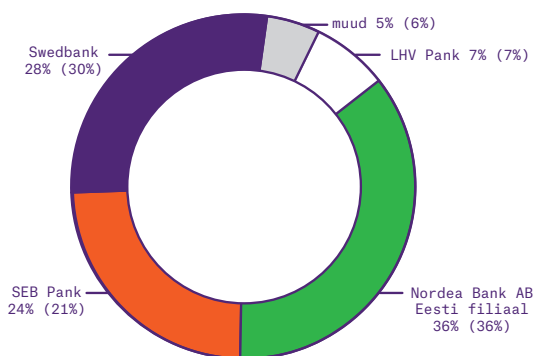
Valitsuse laenude turu jaotus juuni lõpu 2017 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2016)

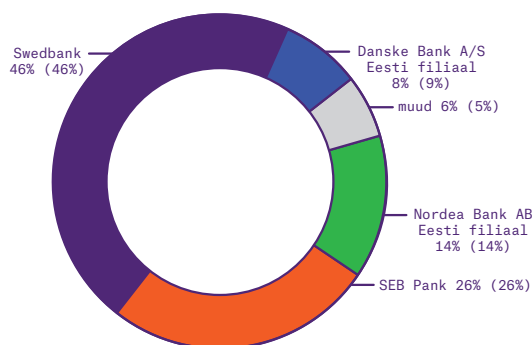
Äriühingute laenude turu jaotus juuni lõpu 2017 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2016)

Finantseerimisasutuste laenude turu jaotus juuni lõpu 2017 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2016)

Eraisikute laenude turu jaotus juuni lõpu 2017 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2016)

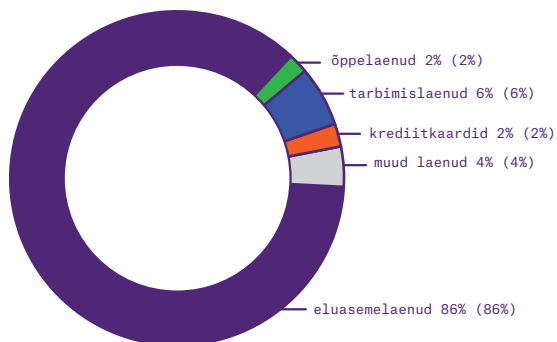

Laenu liikide vaates ei ole eraisikutele väljastatud laenude jaotus muutunud. Enamik eraisikutele antud laenudest on eluasemelaenud: 2017. aasta juuni lõpu seisuga 86% kogu laenujäägist ehk 6,8 miljardit eurot. Igapäevaste kulutustega seotud laenude hulgas (tarbimislaenud, krediitkaartide kasutusel olev limiit, arvelduskrediit) suurenes jätkuvalt tarbimislaenude osakaal, 72%lt 73%ni. Igapäevase tarbimisega seotud laene oli 2017. aasta juuni lõpuks antud kokku 0,65 miljardi euro ulatuses.

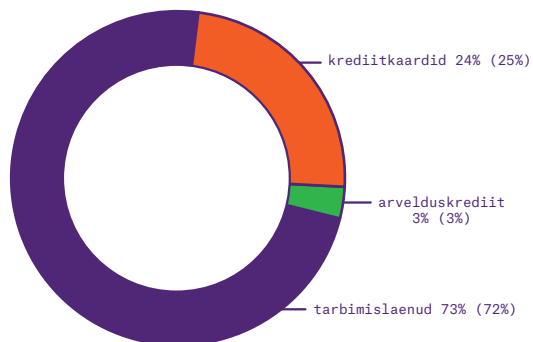
Eraisikute laenu turg on endiselt väga koondunud: ligikaudu pool turust kuulus 2017. aasta juuni lõpus Swedbankile, ülejäänud jaotati omavahel peamiselt SEB Pank, Danske Bank A/S Eesti filiaal ja Nordea Bank AB Eesti filiaal.

Tarbimislaenude puhul kasvas 2017. aasta esimesel poolel märkimisväärselt Inbanki turuosa, 8%lt 13%ni. Tarbimislaenude jäägi põhjal on Inbank tõusnud Swedbanki (68%) ja SEB Panga (11%) järel turuosa suuruselt kolmandaks.

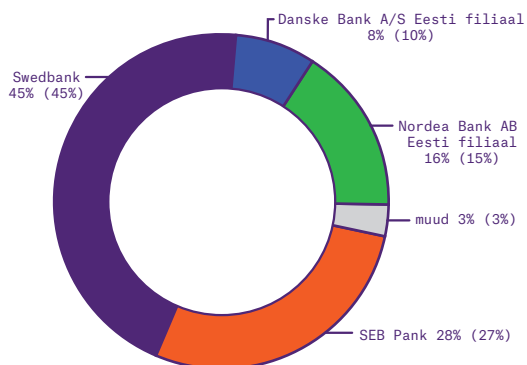
Eraisikute laenude jaotus juuni lõpu 2017 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2016)

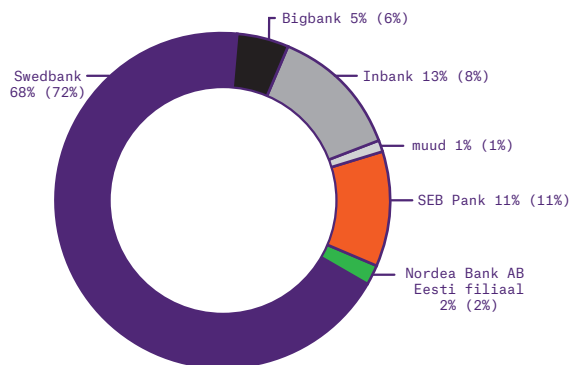
Igapäevase tarbimisega seotud laenude jaotus juuni lõpu 2017 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2015)

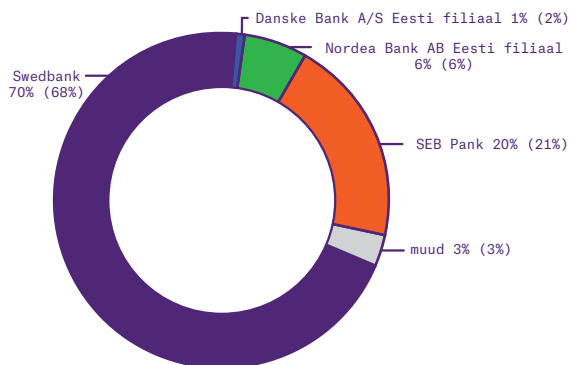
Eraisikute eluasemelaenude turu jaotus juuni lõpu 2017 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2016)

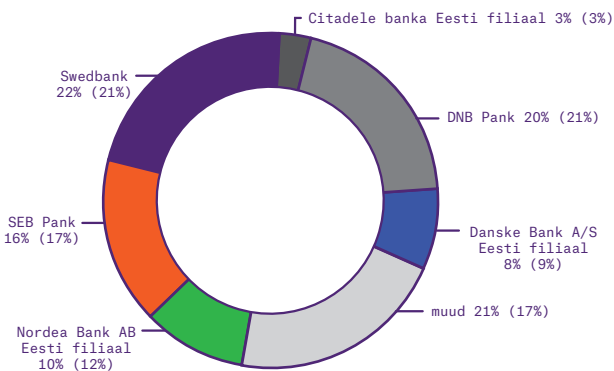
Eraisikute tarbimislaenude turu jaotus juuni lõpu 2017 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2016)

Eraisikute krediitkaartide turu jaotus juuni lõpu 2017 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2016)

Eraisikute muude laenude turu jaotus juuni lõpu 2017 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2016)

10. Krediidiandjate väljastatud laenud

Turujaotus:

Swedbank Liising	24%
Nordea Finance Estonia	22%
SEB Liising	20%

Eraisikutest kliente:

461 378 kehtivat lepingut

Teenuse maht:

koondlaenuportfelli maht 794 miljonit eurot

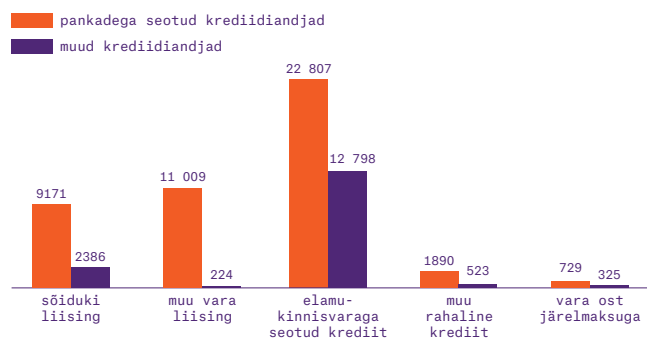
2017. aasta juuni lõpu seisuga oli krediidiandja tegevusluba 54 ettevõttel. Lisaks neile tegutses turul tosin pankadega seotud krediidiandjat ja neli krediidivahendajat.

Tegevusluba omavate ja erandi alusel tegutsevate krediidiandjate laenuportfelli jääk oli juuni lõpu seisuga 794 miljonit eurot (2016. aasta lõpus 741 miljonit eurot). Suurima osa ehk 77% sellest olid väljastanud pankadega seotud ettevõtted. Ülejäänud ehk 23% turust katsid krediidiandjad, kes ei ole pankadega seotud. Nende hulgas olid kõige suurema turuosaga IPF Digital Estonia, Koduliising ja Coop Finants (kõigil 3%).

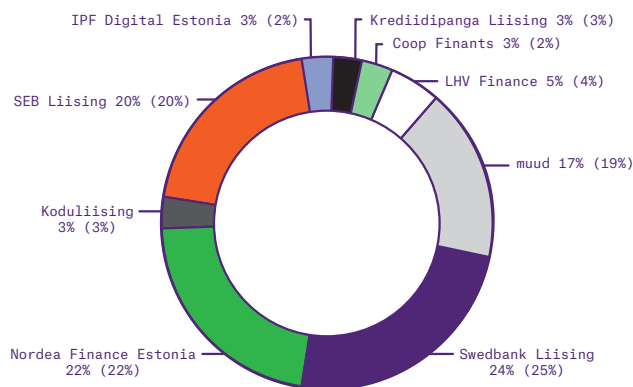
Tegutsedes enamasti liisingettevõtetenä, erinevad pankadega seotud krediidiandjad teistest krediidiandjatest oma laenuportfelli struktuuri ja laenuitingimuste poolest.

Keskmise laenulepingu väärtus on krediidilepingu liigi vaates väga erinev. Suurim keskmine laenujääk oli 2017. aasta juuni lõpu seisuga elamukinnisvaraga seotud laenudel: pankadega seotud krediidiandjatel keskmiselt 22 807 eurot, muudel krediidiandjatel 12 798 eurot. Sõiduki liisingu keskmine laenulepingu jääk oli pankadega seotud krediidiandjatel 9171 eurot ja muudel krediidiandjatel 2386 eurot. Igapäevaste arveldustega seotud muu rahalise krediidi ja järelmaksuga vara ostu lepingu jääk oli pankadega seotud krediidiandjatel keskmiselt 1890 eurot ja 729 eurot, muude krediidiandjate puhul 523 eurot ja 325 eurot.

Keskmine laenulepingute jääk juuni lõpu 2017 seisuga (eurodes)

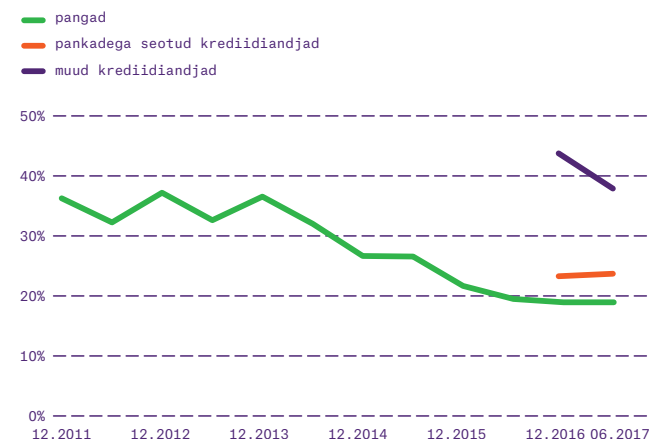

Krediidiandjate turu jaotus laenuportfelli jäägi alusel juuni lõpu 2017 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2016)

Keskmine tarbimislaenu kulumäär on pankadega seotud krediidiandjatel ja muudel krediidiandjatel märgatavalt erinev. Käesoleva aasta juuni lõpus oli keskmine tarbimislaenu kulumäär pankadega seotud krediidiandjatel 24%, kuid muudel krediidiandjatel 38%. Pankadel oli krediidi kulumäär keskmiselt 19%.

Tarbimislaenu kulumäär

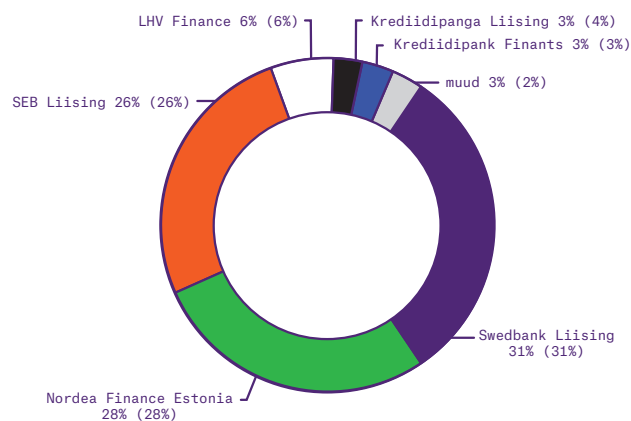

PANKADEGA SEOTUD KREDIIDIANDJAD

Pankadega seotud krediidiandjate laenuportfelli jääk oli 2017. aasta juuni lõpus 615 miljonit eurot (2016. aasta lõpus 575 miljonit eurot).

Peamiseks muutuseks pankadega seotud krediidiandjate laenuportfellis oli esimesel poolaastal sõiduki liisingu jäägi kasv 456 miljonilt eurolt 527 miljoni euroni.

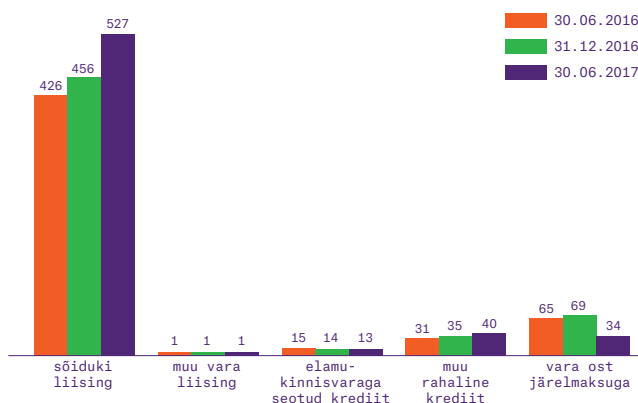
Pankadega seotud krediidiandjate turu jaotus laenuportfelli jäägi alusel juuni lõpu 2017 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2016)

Suurima osa (86%) krediidiandjate laenuportfellig moodustaski sõiduki liising.

Lepingute arv kasvas poolaastaga 2% ning ulatus juuni lõpus 125 885ni. Järelmaksu jääk kahanes 69 miljonilt eurolt 34 miljoni euroni, mis oli eelkõige seotud raamatupidamisliku muudatusega ühe ettevõtte aruandluses.

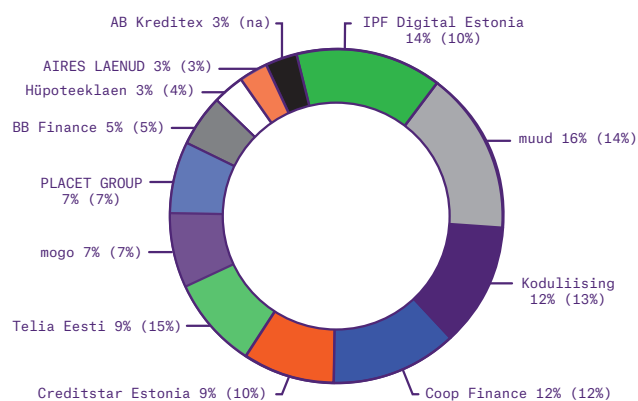
Pankadega seotud krediidiandjate laenude jääk (mln eurodes)

MUUD KREDIIDIANDJAD

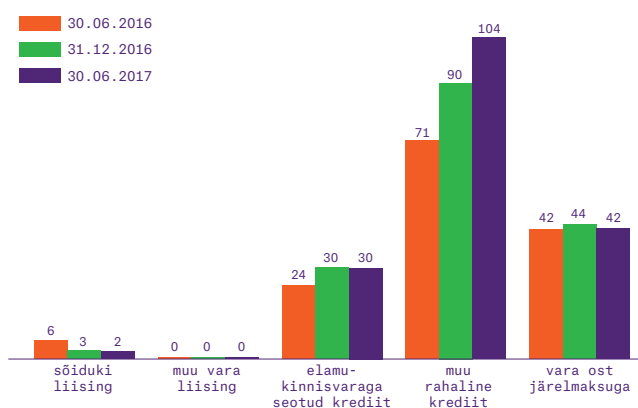
Muude krediidiandjate sektoris jaguneb valdav osa turust vähem kui poolte krediidiandjate vahel. 84% laenuportfelli jäägist kuulus juuni lõpus 11 krediidiandjale 54st. Suurim turuosa kuulus IPF Digital Estoniale (14% muude krediidiandjate laenuportfellig), talle järgnesid Koduliising (12%), Coop Finants (12%), Telia Eesti (9%) ja Creditstar Estonia (9%).

Muude krediidiandjate turu jaotus laenuportfelli jäägi alusel juuni lõpu 2017 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2016)

Muude krediidiandjate laenuportfelli jääk oli 179 miljonit eurot (2016. aasta lõpus 166 miljonit eurot). Suurim osa (104 miljonit eurot) muude krediidiandjate laenuportfellig oli väljastatud muu rahalise krediidi näol, mis on oma olemuselt tagatiseta väikelaen. Lepingute arv kasvas esimesel poolaastal 5% võrra, moodustades juuni lõpus 335 493.

Muude krediidiandjate laenude jääk (mln eurodes)

11. Makseteenused

Turujaotus:

TavexWise	38%
Talveaed	29%
Coop Finants	14%

Teenuse maht:

maksete maht 210 miljonit eurot

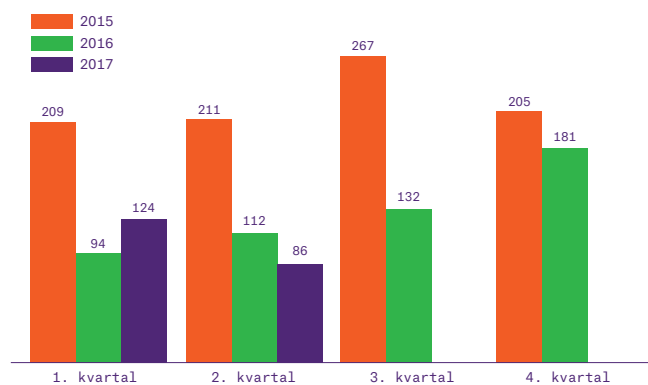
Eestis tegutses 2017. aasta esimesel poolel 13 makseasutust, nendest 5 erandiloo³² alusel. Reaalselt vahendas esimesel poolaastal makseid 8 makseasutust.

Eesti makseasutuste vahendatud maksete maht kasvas tänavu esimesel poolaastal aasta võrdluses 1,5%, samal ajal kasvas maksete arv 21%. Makseid vahendati 210 miljoni euro ulatuses (aasta varem 207 miljonit eurot) ja kokku tehti 1 904 717 makset (aasta varem 1 568 050 makset).

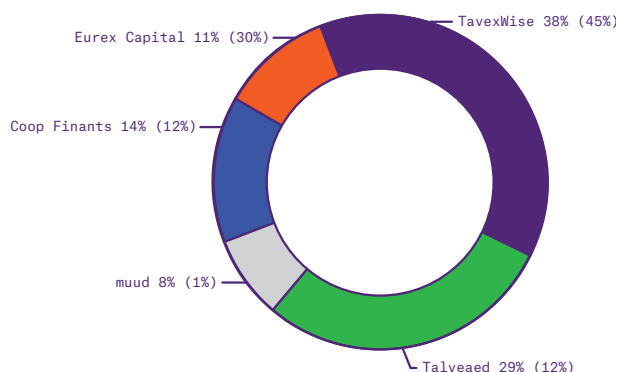
Esimesel poolaastal on oma turuosa hoogsalt kasvatanud Talveaed, maksete mahu põhjal 12%lt 29%ni. Eurex Capitali turuosa vähenes samal ajal 30%lt 11%ni. Suurima turuosaga on TavexWise (38%).

Maksete arvu poolest kuulus aga suurim turuosa jätkuvalt Coop Finantsile (endine ETK Finants), kes vahendas 95% kõikidest maksetest.

Makseasutuste vahendatud tehingute käive (mln eurodes)

Makseasutuste turu jaotus 2017. aasta esimesel poolel vahendatud käibe järgi (sulgudes 2016. aasta esimene pool)

32 Erandiluba põhineb eranditel, mis tehakse e-raha teenuste osutajatele makseasutuste ja e-raha asutuste seaduse § 12 põhjal.